

Ing. arch. Jiří KUPKA
činnost technických poradců v oblasti
architektury a stavebnictví

DOKUMENTACE

podle §8 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí,
ve znění pozdějších předpisů

D11 JIRNY - PODĚBRADY, ZKAPACITNĚNÍ

PŘÍLOHA B7 STUDIE VLIVŮ NA KRAJINNÝ RÁZ

Oznamovatel:

Ředitelství silnic a dálnic ČR
Na Pankráci 56, 145 05 Praha 4

Zhotovitel Dokumentace EIA:

PRAGOPROJEKT, a.s.,
K Ryšánce 1668/16, 147 54 Praha 4

Zpracovatel přílohy:

Ing. arch. Jiří KUPKA
Vosmíkových 1681/11, 180 00 Praha 8, IČ 70095914

Datum: 06/2023

Zakázkové číslo: 21-281-9

1	ÚVOD, CÍL ÚKOLU, SPECIFICKÉ OTÁZKY, POSTUP.....	3
1.1	Úvod, cíl posouzení	3
1.2	Specifické otázky hodnocení – legislativní rámec	5
1.3	Specifické otázky hodnocení – odborný a metodický rámec	6
1.4	Výchozí podklady	8
2	HODNOCENÉ ÚZEMÍ	9
2.1	Vymezení oblastí KR	9
2.2	Popis NZ a vymezení potenciálně dotčených krajinných prostorů	11
3	HODNOCENÍ – IDENTIFIKACE ZNAKŮ KR.....	20
3.1	Přírodní charakteristika KR a přírodní hodnoty, vč. VKP a ZCHÚ	20
3.2	Kulturní a historická charakteristika KR a její znaky	25
3.3	Vizuální charakteristika KR a její znaky	28
4	VLIV NZ NA IDENTIFIKOVANÉ ZNAKY A HODNOTY	34
4.1	Vliv NZ na zákonná kritéria ochrany krajinného rázu	34
4.1.1	Vliv na rysy a hodnoty přírodní charakteristiky	34
4.1.2	Vliv na rysy a hodnoty kulturní a historické charakteristiky	36
4.1.3	Vliv na ZCHÚ	37
4.1.4	Vliv na VKP.....	38
4.1.5	Vliv na kulturní dominanty	38
4.1.6	Vliv na estetické hodnoty krajiny, na harmonické měřítko a vztahy	39
4.2	Kumulativní vlivy se záměrem VRT Praha-Běchovice – Poříčany	42
4.3	Vliv na hodnoty přírodního parku Kersko-Bory	43
4.4	Souhrn výsledků a závěry	45

1 ÚVOD, CÍL ÚKOLU, SPECIFICKÉ OTÁZKY, POSTUP

1.1 Úvod, cíl posouzení

1.1.1 Cílem předložené studie je vytvoření expertního podkladu pro rozhodování o vlivu navrhovaného záměru (dále jen „NZ“) „D11 Jirny – Poděbrady, zkapacitnění“, předkládaného v jedné variantě, na krajinný ráz (dále jen „KR“) ve smyslu § 12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“). Záměrem je zkapacitnění stávající dálnice D11 ve čtyřpruhovém uspořádání D26,5/120 na šestipruhé uspořádání D33,5/130, vč. navržených protihlukových stěn. Záměr je situován ve Středočeském kraji, na území okresů Praha-východ a Nymburk; ve stávající stopě dálnice D11 a jejích přilehlých plochách, do kterých se bude rozšiřovat. Začátek stavby je lokalizován do km 7,330, kde se stavba napojuje na modernizovaný úsek D11 Praha – Jirny v 6pruhovém uspořádání. Konec úseku je v km 40,110. Celková délka stavby je 32,78 km. Součástí studie je též **vyhodnocení možných kumulativních vlivů s připravovanou stavbou vysokorychlostní železnice (VRT) Praha Běchovice – Poříčany.**

1.1.2 Tato studie je odborným podkladem, tj. zabývá skutkovými aspekty krajinného rázu (právní hodnocení, tj. rozhodnutí náleží správním orgánům a soudu). Existuje-li tedy možnost snížení či změny KR, je nezbytné stanovisko orgánu ochrany přírody a krajiny, které tato studie nemůže nahradit. Cílem studie je posoudit, jakou měrou se NZ bude dotýkat znaků a hodnot KR (přírodní, kulturní a historické charakteristiky) a zákonných kritérií uvedených v §12 ZOPK (přírodní a estetické hodnoty, významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant, harmonického měřítka a vztahů v krajině). Studie se též nezabývá ekonomickými, technickými, územně-plánovacími či jinými otázkami, pokud se netýkají problematiky ochrany KR dle §12 ZOPK.

1.1.3 Výběr referenčních prací zpracovatele (k tématu krajinného rázu):

- VOREL, I. – KUPKA, J. – VONDRÁČKOVÁ, S. et al., *Krajinný ráz. Analytické a plánovací přístupy a metody*. Praha: ČVUT, 2021. ISBN 978-80-01-06838-0 (monografie).
- VOREL, I. – KUPKA, J.: *Krajinný ráz. Identifikace a hodnocení*. Praha: ČVUT, 2011. ISBN 978-80-01-04766-8 (monografie).
- KUPKA, J.: *Krajiny kulturní a historické. Vliv hodnot kulturní a historické charakteristiky na krajinný ráz naší krajiny*. Praha: ČVUT, 2010. ISBN 978-80-01-04653-1 (monografie).
- VOREL, I. – KUPKA, J. – ŠTRÉBLOVÁ HRONOVSKÁ, K. (ed.): *Hodnoty krajinného rázu, charakter a identita v analýzách a v plánování*. Praha: ČVUT, 2015. ISBN 978-80-01-05835-0 (kolektivní monografie).
- ŠTRÉBLOVÁ HRONOVSKÁ, K. – KUPKA, J. – VOREL, I. (ed.): *Osobitost kulturní krajiny. Od rozpoznání k ochraně*. Praha: ČVUT, 2014. ISBN 978-80-01-05607-3 (kolektivní monografie).
- ŠTRÉBLOVÁ HRONOVSKÁ, K. – KUPKA, J. (ed.): *Ochrana kulturní krajiny – hledání cílů, možností a pravidel*. Praha: ČVUT, 2013. ISBN 978-80-01-05391-1 (kolektivní monografie).
- VOREL, I. – KUPKA, J. (ed.): *Krajinný ráz v sídlech. Sídla v rázu krajiny*. Praha: ČVUT, 2011. ISBN 978-80-01-04908-2 (kolektivní monografie).
- VOREL, I. – KUPKA, J. (ed.): *Aktuální otázky ochrany krajinného rázu*. Praha: ČVUT 2010. ISBN 978-80-01-04537-4 (kolektivní monografie).
- VOREL, I. – KUPKA, J., *Metoda posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz. EIA – IPPC – SEA*, roč. XIV/2009, č. 2, s. 7–14.
- VOREL, I. – KUPKA, J. – HRONOVSKÁ, K. *Landscape character assessment at the regional level* [online]. *Journal of Landscape Studies*. 2009, 2(1), s. 17-25. ISSN 1802-4416.
- VOREL, I. – KUPKA, J. – HRONOVSKÁ, K. *Preventive Evaluation of Landscape Characteristics and Scenery as a Basis for Regulating Construction in Protected Areas* [online]. *Journal of Landscape Studies*. 2009, 2(3-4), s. 69-75. ISSN 1802-4416.
- VONDRÁČKOVÁ, S. – VOREL, I. – KUPKA, J. *Krajinný okrsek jako prostorová a charakterová jednotka krajiny*. *TZB-info*, 2018, roč. 20, č. 29, s. 1-12. ISSN 1801-4399.
- VONDRÁČKOVÁ, S. – VOREL, I. – KUPKA, J. *Vymezení hranic vlastních krajin na území kraje jako podklad pro aktualizaci zásad územního rozvoje*. *TZB-info*, 2018, roč. 20, č. 32, s. 1-14. ISSN: 1801-4399.
- KUPKA, J. – ŠTRÉBLOVÁ HRONOVSKÁ, K. *Příklady regulativů ochrany krajinného rázu*. *TZB-info*, 2015, roč. 17, č. 37, s. 1-15. ISSN: 1801-4399.

- ŠTRÉBLOVÁ HRONOVSKÁ, K. – KUPKA, J. Výstavba ve vztahu k ochraně krajinného rázu. *TZB-info*, 2015, roč. 17, č. 17, s. 1-18. ISSN: 1801-4399.
- ŠTRÉBLOVÁ HRONOVSKÁ, K. – KUPKA, J. Využití různých typů preventivních hodnocení krajinného rázu při výstavbě. *TZB-info*, 2015, roč. 17, č. 32, s. 1-14. ISSN: 1801-4399.
- Desítky odborných článků vč. řady recenzovaných periodik, příspěvků na konferencích ad.

Preventivní hodnocení KR (za posledních 5 let, tj. 2018-2022):

- VONDRÁČKOVÁ, S. – VOREL, I. – KUPKA, J. – NOVÁKOVÁ, L., *Preventivní hodnocení CHKO Český ráj*. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Praha, 2021.
- VOREL, I. – VONDRÁČKOVÁ, S. – KUPKA, J. – NOVÁKOVÁ, L., *Krajinný ráz SO ORP Třinec. Studie vyhodnocení krajinného rázu dle §12 zákona 114/1992Sb., o ochraně přírody a krajiny pro SO ORP Třinec*. Magistrát města Třince, Třinec 2021.
- T-PLAN, s.r.o. – VRV, a.s. – Atelier V (VOREL, I. – KUPKA, J. – VONDRÁČKOVÁ, S.) – ČVUT. *Územní studie krajiny Královéhradeckého kraje*. Královéhradecký kraj, 2017-2018.
- T-PLAN, s.r.o., *Územní studie krajiny ORP Hradec Králové*. Magistrát města HK, 2017-2019.
- T-PLAN, s.r.o., *Územní studie krajiny ORP Liberec*. Magistrát města Liberec, 2017-2019.
- T-PLAN, s.r.o., *Územní studie krajiny ORP Nová Paka*. MěÚ Nová Paka, 2017-2019.
- T-PLAN, s.r.o., *Územní studie krajiny ORP Nový Bydžov*. MěÚ Nový Bydžov, 2017-2019.
- T-PLAN, s.r.o., *Územní studie krajiny ORP Plzeň*. Magistrát města Plzně, 2017-2019.

Výběr aktuálních hodnocení KR od roku 2015 mající vztah k podobným záměrům (dopravní a další velké liniové stavby) – názvy studií jsou zjednodušené:

- KUPKA, J. *D0, stavba 520 Březiněves – Satalice. Studie vlivů na krajinný ráz dle §12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění, pro potřeby dokumentace EIA*. Zadávatel Ředitelství silnic a dálnic ČR, 2023.
- VONDRÁČKOVÁ, S. – KUPKA, J. – VOREL, I. – ŠVÁROVÁ, T. *D52, Pohořelice – státní hranice ČR/Rakousko. Studie vlivu na krajinný ráz dle §12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění*. Zadávatel Ředitelství silnic a dálnic ČR, 2022.
- KUPKA, J. – VOREL, I. *D0 518, 519. Ruzyně – Březiněves. Studie vlivu na krajinný ráz dle §12 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění*. Zadávatel ŘSD ČR, 2022.
- VONDRÁČKOVÁ, S. – VOREL, I. – KUPKA, J. *Elektrické vedení ZVN 400 kV Otrokovice – Vizovice – Střelná – hranice ČR/SR. Posouzení vlivu tras na krajinný ráz ve smyslu § 12 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny*. Zad. Atelier Cihlář-Svoboda (pro ČEPS Invest), Beroun 2021.
- VONDRÁČKOVÁ, S. – KUPKA, J. – VOREL, I. *Vedení VVN 110 kV Slušovice – Slavičín. Posouzení vlivu záměru na krajinný ráz ve smyslu § 12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny*. Zadávatel SPIE Elektrovod a.s. (pro E.ON Distribuce a.s.), Bratislava 2021.
- KUPKA, J. *D3 – Odpočívka Dunávice. Studie vlivu na krajinný ráz dle §12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění*. Zadávatel Ředitelství silnic a dálnic ČR, 2021.
- KUPKA, J. – VOREL, I. *I/22 Horažďovice – obchvat. Studie vlivu na krajinný ráz dle §12 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění*. Zadávatel ŘSD ČR, 2021.
- KUPKA, J. – VOREL, I. *D0, stavba 520 Březiněves – Satalice. Studie vlivu na krajinný ráz dle §12 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění*. Zadávatel ŘSD ČR, 2020.
- KUPKA, J. – VOREL, I. *Stavba č. 42821 Dvorecký most. Studie vlivů na krajinný ráz dle §12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění*. Zad. TUBES, s. r. o., Praha, 2020.
- VOREL, I. – KUPKA, J. *SOKP 519 Suchdol – Březiněves. Studie vlivu na krajinný ráz dle §12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění*. Zad. Ředitelství silnic a dálnic, 2019.
- KUPKA, J. – VOREL, I. *D3 0301 Praha – Jílové, D0 – kolektory mezi MÚK Exit 1 D3 a MÚK Exit 82 Jesenice. Studie vlivu na krajinný ráz dle §12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění*. Zadávatel Ředitelství silnic a dálnic ČR, 2019.
- KUPKA, J. – VOREL, I. *SOKP 518 Ruzyně – Suchdol. Studie vlivu na krajinný ráz dle §12 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění*. Zadávatel ŘSD ČR, 2019.
- VOREL, I. – KUPKA, J. *Návrh variantního vedení trasy silnice II/240 v souběhu se železnicí v úseku D7 – Kozinec. Studie vlivu na krajinný ráz dle §12 zákona č. 114/1992 Sb. pro účely oznámení podle zákona 100/2001 Sb. v rozsahu přílohy č. 4*. Zad. Krajská správa a údržba silnic Sč kraje, 2019.
- VOREL, I. – KUPKA, J. *D35 Džbánov – Janov. Posouzení vlivu navrhované poz. komunikace na krajinný ráz dle §12 zák. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny*. Zadávatel ŘSD ČR, 2018.
- KUPKA, J. – VOREL, I. *I/27 Plzeň, Sukova – Karlovarská, úsek Přemyslova – Karlovarská. Posouzení vlivu navrhovaného záměru na krajinný ráz dle §12*. Zadávatel ŘSD ČR, 2017.
- VOREL, I. – KUPKA, J. *D3 0303 Přivaděč Týnec nad Sázavou. Posouzení vlivu navrhovaného záměru na krajinný ráz dle §12*. Zadávatel Ředitelství silnic a dálnic ČR, 2017.
- VOREL, I. – KUPKA, J. *Stavba D3 0301 Jižní obchvat Jílového u Prahy. Posouzení vlivu záměru na krajinný ráz dle §12*. Zadávatel Ředitelství silnic a dálnic ČR, 2017.
- VOREL, I. – KUPKA, J. *D3 0301 - 0303 Praha - Václavice. Posouzení vlivu navrhovaného záměru na krajinný ráz dle §12*. Zadávatel Ředitelství silnic a dálnic ČR, 2017.
- VOREL, I. – KUPKA, J. *D3 0305/1 Voračice – Nová Hospoda. Posouzení vlivu záměru na krajinný ráz dle §12*. Zadávatel SUDOP Praha, a. s., 2016.

- VOREL, I. – KUPKA, J. *D3 0304 Václavice – Voračice. Posouzení vlivu záměru na krajinný ráz dle §12.* Zadavatel SUDOP Praha, a. s., 2016.
- KUPKA, J. *I/27 Plzeň. Třemošenský rybník – Orlík. Studie vlivu na krajinný ráz dle §12.* Zadavatel Ředitelství silnic a dálnic ČR, 2016.
- KUPKA, J. – VOREL, I. *D3 Obchvat Českých Budějovic Dálnice D3 0310/I Úsilné – Hodějovice. Studie vlivu na krajinný ráz dle §12 zákona.* Zadavatel Ředitelství silnic a dálnic ČR, 2016.
- KUPKA, J. – VOREL, I. *I/3 Olbramovice přeložka. Studie vlivu na krajinný ráz dle §12.* Zadavatel ŘSD ČR, 2016.
- VOREL, I. – KUPKA, J. *Optimalizace trati Černošice (včetně) – Beroun (mimo). Posouzení vlivu navrhovaného záměru na krajinný ráz dle §12.* Zadavatel SUDOP Praha, a. s., 2016.
- VOREL, I. – KUPKA, J. *D11 1108 Jaroměř-Trutnov. Posouzení vlivu navrhované pozemní komunikace na krajinný ráz dle §12.* Zadavatel SUDOP Praha, a.s., 2016.
- VOREL, I. – KUPKA, J. *Modernizace traťového úseku Ústí nad Orlicí – Choceň. Posouzení vlivu záměru na krajinný ráz dle §12.* Zadavatel Správa železniční dopravní cesty, 2016.
- VOREL, I. – KUPKA, J. *Modernizace traťového úseku Praha-Libeň – Praha-Malešice. Posouzení vlivu záměru na krajinný ráz dle §12.* Zadavatel Správa železniční dopravní cesty, 2016.
- VOREL, I. – KUPKA, J. *Rychlostní silnice R52. Stavba 5206 Perná – státní hranice. Podklad k posouzení vlivu navrhovaného záměru na krajinný ráz dle ustanovení § 12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.* Zadavatel Ředitelství silnic a dálnic ČR, 2015.

1.2 Specifické otázky hodnocení – legislativní rámec

Odborná a metodická východiska jsou podrobně popsána v publikaci:
 VOREL, I. – KUPKA, J., *Krajinný ráz. Identifikace a hodnocení.* Praha: ČVUT, 2011, ve které je uvedena veškerá použitá literatura a prameny. Zde je popsán pouze základní metodický rámec, nakolik souvisí s hodnocením NZ.

1.2.1 Ochrana KR je zakotvena v §12 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny:

- (1) *Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umísťování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.*
- (2) *K umísťování a povolování staveb, jakož i jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz, je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody. Podrobnosti ochrany krajinného rázu může stanovit ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.*
- (3) *K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami, který není zvláště chráněn podle části třetí tohoto zákona, může orgán ochrany přírody zřídit obecně závazným předpisem přírodní park a stanovit omezení takového využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.*
- (4) *Krajinný ráz se neposuzuje v zastavěném území a v zastavitelných plochách, pro které je územním plánem nebo regulačním plánem stanoveno plošné a prostorové uspořádání a podmínky ochrany krajinného rázu dohodnuté s orgánem ochrany přírody 9a)*

1.2.2 Každá krajina má svůj ráz ve smyslu §12 ZOPK. Každou krajinu je možno popsat pomocí přírodní, kulturní a historické charakteristiky. KR je však v různých oblastech a lokalitách (místech KR) různě výrazný, různě čitelný. V určitých situacích jsou znaky jednotlivých charakteristik KR dobře zřetelné a spoluvytvářejí jedinečnost a nezaměnitelnost krajinné scény – vizuálně vnímaného obrazu krajiny. V jiných typech krajiny jsou znaky KR nezřetelné, ty výraznější nejsou příliš četné a celkově vzniká krajina, která zdánlivě není ničím specifická ani zajímavá.

1.2.3 Ochrana KR bere v úvahu skutečnost, zdali jsou v krajině přítomny cenné znaky KR, nebo ne. Pokud NZ zasahuje do méně významných a nepříliš cenných znaků a hodnot, může být brán jako únosný. Někdy nemůže zasahovat do cennějších znaků a hodnot, protože takové nejsou vůbec v krajině přítomny. Z toho vyplývá, že v krajině s výraznými a jedinečnými znaky a hodnotami KR bude umísťování staveb a záměrů využití území narážet na požadavky ochrany KR dle § 12 mnohem více než v krajině, kde takové znaky a hodnoty nejsou. Stavba nebo záměr se bude muset

v cenné krajině více přizpůsobovat zachování znaků a hodnot KR nebo ji v daném rozsahu, objemu a architektonickém řešení nebude možné realizovat vůbec. V ostatních typech krajiny budou omezení z hlediska ochrany KR slabší nebo vzhledem k absenci zákonných znaků a hodnot nebudou stanovena žádná omezení.

- 1.2.4 Změna KR** spočívá ve změně celkového vzhledu krajiny, a to sice snížením (degradací) významu a čitelnosti některých signifikantních (klíčových – dominantních, nebo příznačných, charakteristických, zejména jedinečných) znaků krajiny, nebo dokonce jejich odstraněním. Jedná se též o narušení či změnu vztahů mezi jednotlivými přírodními či kulturními prvky a strukturami, čitelnými v celkovém vzhledu krajiny. Cílem ochrany KR je zachování a udržení význačných nebo charakteristických vlastností krajiny tkvících v přírodní, kulturní a historické charakteristice místa či oblasti. Jedná se o takové charakteristické vlastnosti, které se vizuálně projevují v krajině v harmonickém uspořádání prvků a struktur přírodních ve smyslu jejich rozmanitosti a udržitelnosti vývoje a v harmonickém uspořádání prvků a struktur kulturních ve smyslu jejich kulturní a historické hodnoty. Zároveň je cílem zachování vzhledové harmonie především před snížením přírodních a estetických hodnot a zachování této harmonie před narušením, degradací nebo likvidací hodnot, které představují zákonná kritéria krajinného rázu – významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonického měřítko a vztahů v krajině.

1.3 Specifické otázky hodnocení – odborný a metodický rámec

- 1.3.1** Charakter krajiny je fenoménem, který se vyznačuje dvěma důležitými vlastnostmi. Je to proměnlivost a neopakovatelnost. Neobyčejná rozmanitost přírodních a kulturních podmínek vytváří různorodé obrazy krajiny (pojmem „obraz“ vyjadřujeme vnější projev vnitřní struktury). Důvody proměnlivosti charakteru krajiny tkví v přítomnosti či nepřítomnosti určitých znaků, v jejich vizuálním projevu, výraznosti a jedinečnosti, kombinaci a prostorových vztazích. Jsou to tedy tzv. „**znaky krajinného rázu**“, které odlišují od sebe různé oblasti a místa v krajině a které zároveň mohou být různým segmentům krajiny společné.

Tyto znaky jsou převážně vizuálně vnímatelné v krajinné scéně. Jsou to rysy georeliéfu, přítomnost určitých specifických vodních prvků, které určují charakter dílčích scénérií a projevují se i v celkových panoramatech krajiny, charakter porostů odpovídající přírodním podmínkám toho či onoho místa nebo oblasti apod. (**přírodní charakteristika KR**). Stejný význam jako přírodní prvky mají pro vizuální scénu též prvky kulturní (civilizační). Jedná se o způsoby hospodářského využívání krajiny, o formy osídlení (včetně polohy sídel v krajině), o strukturu sídel či architektonický výraz jednotlivých staveb (forma, hmota, půdorys, materiály, barvy, architektonické detaily) (**kulturní a historická charakteristika KR**).

Přírodní i kulturní a historické prvky a struktury (jevy), tj. znaky jednotlivých charakteristik KR, spoluvytvářejí krajinnou scénu a dotvářejí prostorovou skladbu, výraznost a nezaměnitelnost scénérií (**vizuální charakteristika KR**). Podílí se na harmonii či disharmonii měřítko krajiny a také se výrazně projevují v harmonii či disharmonii vztahů v krajině. Určují i další důležité vizuální aspekty krajinné scény – prostorové členění krajiny, morfologii jednotlivých prostorů a uspořádání (konfiguraci) jednotlivých prvků. Tak vznikají důležité znaky KR, jakými je uzavřenost či otevřenost scény, způsob vymezení prostoru, návaznost jednotlivých prostorů, uspořádání a tvar horizontů, uspořádání dominant a podobně.

- 1.3.2** Posouzení bude využívat postupu hodnocení dle Metodického postupu (VOREL – CULEK – BUKÁČEK – MATĚJKA – SKLENIČKA, 2004), který vychází z textu §12 ZOPK. Výklad jednotlivých pojmů koresponduje s metodikou hodnocení krajinného rázu používanou správou CHKO ČR (BUKÁČEK – MATĚJKA, 1997) a s návrhem metodického doporučení vypracovaného AOPK ČR (MÍCHAL et al. 1999).

Dle Metodického postupu (VOREL – CULEK – BUKÁČEK – MATĚJKA – SKLENIČKA, 2004) probíhá posouzení navrhovaného záměru na KR v následujících fázích:

- 1 Popis navrhovaného záměru** (stavby nebo využití území) z hlediska možného ovlivnění KR navrhovanou stavbou nebo navrhovaným využitím území, konfliktů, definování cílů a klíčových otázek hodnocení na základě obecné charakteristiky území a očekávaného vlivu NZ
- 2 Vymezení potenciálně dotčeného krajinného prostoru** (PDoKP) pomocí okruhu potenciální viditelnosti a pomocí vizuálních bariér jakožto území skutečně nebo potenciálně zasaženého vlivem navrhované stavby nebo využití území. Vymezuje se pomocí bariér očekávané viditelnosti stavby (terénní horizonty, okraje lesních porostů, hmoty nelesní zeleně, horizonty a okraje zástavby)
- 3 Identifikace a klasifikace znaků a hodnot** přírodní, kulturní a historické a vizuální charakteristiky KR z hlediska projevu v krajinné scéně, významu jednotlivých znaků v souboru typických znaků KR dané oblasti nebo místa a z hlediska jejich ceny
- 4 Posouzení míry vlivu záměru** na identifikované a klasifikované znaky a hodnoty jednotlivých charakteristik KR
- 5 Určení únosnosti zjištěné míry vlivu** jako shrnutí výsledků předchozího hodnocení, zvážení míry zásahů do jednotlivých hodnot, zvážení významu a ceny jednotlivých rysů a hodnot (významné, určující, jedinečné), vyslovení závěru (přijatelný, nepřijatelný, na hranici přijatelnosti), eventuálně podmínek pro minimalizaci zásahu do KR

1.3.3 Ve výše uvedeném Metodickém postupu (VOREL – CULEK – BUKÁČEK – MATĚJKA – SKLENIČKA, 2004) jsou vysvětleny **pojmy**, se kterými posouzení pracuje. Jedná se o pojmy uvedené v §12 ZOPK a o pojmy související:

***krajina** – část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky (§3 zákona).*

***krajinný ráz** – je dán přírodní, kulturní a historickou charakteristikou určitého místa nebo oblasti (§12 zákona), resp. vnímatelnými znaky a hodnotami těchto charakteristik*

***oblast krajinného rázu** – je krajinný celek s podobnou přírodní, kulturní a historickou charakteristikou odrážející se v souboru jejích typických znaků, který se výrazně liší od jiného celku ve všech charakteristikách či v některé z nich a který zahrnuje více míst krajinného rázu. Je vymezena hranicí, kterou mohou být přírodní nebo umělé prvky nebo jiné rozhraní měnících se charakteristik.*

***místo krajinného rázu** – část krajiny homogenní z hlediska přírodních, kulturních a historických charakteristik a výskytu estetických a přírodních hodnot, které odlišují místo krajinného rázu od jiných míst krajinného rázu. Je nejmenším hodnoceným prostorem. Jedná se zpravidla o vizuálně vymezený krajinný prostor (konkávní nebo konvexní), který je pohledově spojitý z většiny pozorovacích stanovišť nebo o území vnímatelné díky své výrazné charakterové odlišnosti.*

***estetická hodnota krajiny** – je projevem přírodních a kulturních hodnot, harmonického měřítka a vztahů v krajině a je výsledkem trvale udržitelného vývoje krajiny. Předpokladem vzniku estetické hodnoty jsou subjektivní vlastnosti pozorovatele, objektivní okolnosti pozorování a objektivní vlastnosti krajiny (skladba a formy prostorů, konfigurace prvků, struktura složek).*

***přírodní hodnota** – je dána kvalitativními parametry zastoupených ekosystémů ve vztahu k jejich trvalé udržitelnosti, vysokou četností jednotlivých typů ekosystémů, členitou morfologií krajiny, harmonickým charakterem interakcí mezi ekosystémy, výraznými přírodními dominantami krajiny a vizuálním (senzualním) projevem znaků přírodní povahy v krajinné scéně.*

***významný krajinný prvek** – dle ustanovení §3, odst. 1, písm. b) zákona.*

***zvláště chráněné území** – dle ustanovení §3, odst. 1, písm. f) zákona.*

***kulturní dominanta krajiny** – je krajinný prvek či složka v krajině nebo dochované stopy kultivace krajiny, jejichž význam je nesporný z historického hlediska, architektury či jiného oboru lidské činnosti a které ve svém projevu převládajícím způsobem ovlivňují souhrn charakteristik daného místa či oblasti.*

harmonické vztahy v krajině – vyjadřují soulad činností člověka a přírodního prostředí (absence rušivých jevů), trvalou udržitelnost užívání krajiny, harmonický soulad jednotlivých prvků a prostorů krajině scény.

harmonické měřítko krajiny – vyjadřuje takové členění krajiny, které odpovídá harmonickému vztahu činností člověka a přírodního prostředí a způsobům trvale udržitelného využívání dané krajiny. Z hlediska fyzických vlastností krajiny se jedná o soulad měřítka celku a měřítka a jednotlivých prvků.

charakteristika krajinného rázu – uspořádání krajinných složek, prvků a jevů nebo jejich souborů, které se podílejí na vzniku rázu krajiny. Jedná se o charakteristiky přírodní, kulturní a historické. Vnímáme ji jako soubor typických znaků.

historická charakteristika krajinného rázu – je specifickou součástí kulturní charakteristiky a spočívá v souvislostech kulturních a přírodních charakteristik oblasti či místa. Historická charakteristika je klíčová pro pochopení logiky vztahů mezi přírodními vlastnostmi krajiny, jejím využíváním a vzhledem a jejich trvalé (dlouhodobé) udržitelnosti.

kulturní charakteristika krajinného rázu – je dána způsobem využívání přírodních zdrojů člověkem a stopami, které v krajině zanechal.

přírodní charakteristika krajinného rázu – zahrnuje vlastnosti krajiny určené jak trvalými přírodními podmínkami, kterými jsou především geologické, geomorfologické, klimatické a biogeografické poměry, tak aktuálním stavem ekosystémů.

činnost snižující estetickou a přírodní hodnotu krajinného rázu oblasti či místa – taková činnost, která natolik naruší specifické znaky a hodnoty oblasti či místa, že změní význam a obsah jednotlivých charakteristik.

1.4 Výchozí podklady

Tato studie má charakter technické zprávy, nikoli vědeckého článku, proto používá pouze zjednodušený systém bibliografických citací, kdy je v tomto seznamu (1.4) uvedena pouze v textu přímo citovaná literatura. Zákony a další legislativa jsou citovány přímo v textu stejně jako zdroje obrázků a mapových výstupů. V tomto seznamu tedy nejsou znovu jmenovány. Zdroje k obecné části jsou uvedené v citované knize na začátku kap. 1.2 resp. 1.3.2. Zdroje k charakteristice oblasti KR jsou uvedené v citované studii krajinného rázu Středočeského kraje (2008, 2009). Jedná se o dokumenty zpracovávané stejným autorským kolektivem.

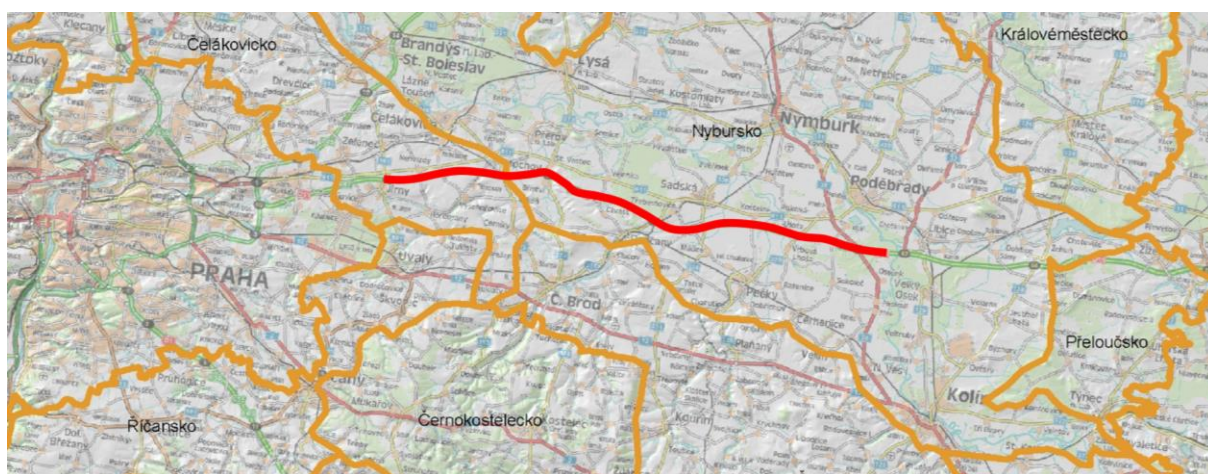
- Dokumentace poskytnutá zhotovitelem:
D11 Jirny – Poděbrady, Zkapacitnění. Oznámení podle §6 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění, PRAGOPROJEKT, 2022
D11 Jirny – Poděbrady, Zkapacitnění. Uzemně-technická studie. PRAGOPROJEKT, 2021 (přuvodní zpráva, přílohy, dokladová část a související dokumentace)
„VRT Praha-Běchovice – Poříčany“ Hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody podle § 67 zákona č. 114/1992 Sb. (EXProjekt, Brno, 2022)
RS 1 VRT Praha-Běchovice – Poříčany. Dokumentace v rozsahu přílohy č. 4 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí ve znění pozdějších předpisů. SUDOP Praha, 2022
- VOREL, I. – KUPKA, J. – BUKÁČEK, R. et al., *Vyhodnocení krajinného rázu Středočeského kraje*. KÚ SČK, 2008 (1. část), 2009 (2. část).
- VOREL, I. – BUKÁČEK, R. – MATĚJKA, P. – CULEK, M. – SKLENIČKA, P., *Posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz* (metodický postup). Praha, 2004.
- VOREL, I. – KUPKA, J., *Krajinný ráz. Identifikace a hodnocení*. Praha: ČVUT, 2011 (v knize je uvedena další použitá literatura a prameny)
- VOREL, I. – KUPKA, J., *Metoda posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na KR. EIA – IPPC – SEA*. roč. XIV, č. 2, s. 7–14. (v článku jsou uvedena další použitá literatura a prameny)
- KUPKA, J., *Krajiny kulturní a historické*. Praha: ČVUT, 2010.
- BAŠE, M., *Sídla a stavby na venkově*. Praha: ČVUT, 2006.
- CULEK, M., *Přírodní podmínky území a jejich význam pro krajinný ráz*. In: VOREL, I. (ed.) et al., *Krajinný ráz a východiska jeho hodnocení*. Praha: ČVUT, 2006, s. 47-68.
- BUKÁČEK, R. – MATĚJKA, P. et al., *Metodický podklad hodnocení krajinného rázu v chráněných krajinných oblastech*. SCHKO ČR 1997.
- MÍCHAL, I. et al., *Hodnocení krajinného rázu a jeho uplatňování ve veřejné správě* (metodické doporučení). Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR), 1999.

2 HODNOCENÉ ÚZEMÍ

2.1 Vymezení oblastí KR

2.1.1 Aby bylo možné zařadit řešené území do určitého širšího krajinného rámce, do krajinných souvislostí (biogeografie, geomorfologie, vegetační kryt, osídlení, kultura, historie), lze v rámci posouzení vymezit tzv. „**oblast krajinného rázu**“ (ObKR), která reprezentuje určitý charakter utváření krajiny z hlediska geomorfologie a vegetačního krytu, z hlediska charakteru a forem osídlení a hospodářského využití. Dle výše uváděného Metodického postupu (VOREL – CULEK – BUKÁČEK – MATĚJKA – SKLENIČKA, 2004) je oblast krajinného rázu definována jako krajinný celek s podobnou přírodní, kulturní a historickou charakteristikou odrážející se v souboru jejích typických znaků, který se výrazně liší od jiného celku ve všech charakteristikách či v některé z nich a který zahrnuje více míst krajinného rázu. Je vymezena hranicí, kterou mohou být přírodní nebo umělé prvky nebo jiné rozhraní měnících se charakteristik.

Obr. 1: Oblasti krajinného rázu dle studie *Vyhodnocení krajinného rázu Středočeského kraje*. KÚ SČK, 2008 (1. část), 2009 (2. část). NZ prochází dvěma oblastmi: Čelákovicko a Nymbursko.

2.1.2 Zájmové území se nachází východně od Prahy směrem na Hradec Králové, prochází tak rovinným územím Polabí mezi Českým Brodem, Poděbrady a Kolínem. Zkapacitňovaný úsek dálnice D11 (NZ) prochází dvěma oblastmi krajinného rázu, jak byly vymezeny ve studii *Vyhodnocení krajinného rázu Středočeského kraje* (KÚ SČK, 2008, 2009), a to **Čelákovicko** (západní část NZ) a **Nymbursko** (střední a východní část NZ). Charakteristiky oblastí uvedené v této studii lze s výhodou využít pro obecnou charakteristiku krajiny dotčené NZ. Zejména západní část trasy NZ v blízkosti Prahy má však zjevný charakter suburbánní krajiny, patrný kontaktem s urbanizovanými celky severovýchodního okraje Prahy (Horní Počernice, Klánovice). Charakter zdejší krajiny dobře charakterizuje termín „meziprostor“, jak je popsán v knize M. Bašeho (2006). Jedná se o prostory mezi sídly, zejména městy, a okolními vesnicemi. Do tohoto dosud zemědělského prostoru pronikají suburbie, tedy soubory na ekonomicky atraktivních pozemcích, ale také a často současně soubory vyčleňované z měst, tedy sice potřebné, ale svým způsobem překážející a obtěžující. Meziprostory jsou využívány k průtahům vyšších řádů infrastruktury, regionálních a nadregionálních komunikací, obchvatů, skladovacích a komerčních areálů, ale i skládek atp. Mezi těmito novými objekty existují části původního prostoru, obvykle zemědělského. V této koláži záměrů přetrvávají poslední pole, louky, remízky a je zde vymezen minimálně dimenzovaný systém biokoridorů, spojující většinou plošně skromná biocentra.

2.1.3 Oblast KR Čelákovicko, výrazně protaženou ve směru jihovýchod – severozápad, tvoří převážně geomorfologické okresy Kojetická pahorkatina a Čakovická tabule. Zahrnuje souvislý pás otevřené zemědělské krajiny, která se mírně sklání k severovýchodu k toku Labe. Historická kulturní levobřežní krajina je pouze místy členěna výraznějšími koridory vodotečí (Mratínský a Vinořský potok). Vegetační doprovody těchto nehlubokých údolí představují v intenzivně využívané zemědělské krajině sice nečetné, ale dosti výrazné předěly. Velký význam v estetické hodnotě jinak nepřilíživé zemědělské krajiny mají historické krajinné úpravy, jakými je krajina mezi Vinořím a Satalicemi a krajina v okolí Veltrus. Nepřehlédnutelnou dominantou je Dřínovský vrch v severozápadní části oblasti. Síť sídel – povětšinou zemědělského charakteru – zahrnuje i několik větších sídel v koridoru Labe (Brandýs, Kostelec nad Labem, Neratovice). Zalesnění je jen okolo 5 % bory, doubravami a akátinami. Zemědělská krajina s otevřenými scenériemi a vzdálenými horizonty vytváří charakteristické scenérie agrárního Polabí – krajiny velkého měřítka, v jejímž obraze se promítají současně jak sídla se zástavbou, výrobními a skladovými areály, tak technické prvky koridorů vedení VVN a tak i drobné partie vodotečí a lesíků, zjemňující měřítko a kontrastující s otevřeností prostoru. Přítomnost nelesní zeleně je výrazná zejména v areálech komponovaných krajinných úprav. Zdánlivě esteticky málo atraktivní krajina má v širších prostorových vztazích velmi výrazné uplatnění. Jedná se zejména o přechod okraje urbanizovaného území Prahy a rozhraní krajiny koridoru Vltavy a Polabí. Z vyšších poloh na jihozápadním okraji oblasti se otevírají pohledy k severovýchodu k toku Labe. Podobně je území oblasti vnímatelné v dlouhých pohledech z pravého břehu Labe.

2.1.4 Oblast KR Nymbursko leží ve střední části Středních Čech. Zabírá Tereziňskou, Mělnickou a Nymburskou kotlinu. Rozkládá se tak v nejnižší části České tabule. Rozsáhlá oblast pravobřežní části Polabí mezi Kolínem a Mělníkem představuje typický obraz Polabské nížiny s velkým měřítkem intenzivně obhospodařované zemědělské krajiny. V panoramatech velkoplošně členěné krajiny se výrazně projevuje mohutný zelený koridor Labe s pásy doprovodné zeleně, lužními prostory a navazujícími lesními celky (Kerský les, lesy Dolního Pojizeří). Charakter vizuální scény oblasti se vyznačuje otevřeností a velkým měřítkem krajiny. Předěl krajinných typů – agrární krajiny a nivy Labe – je velmi mírný, i když je místy tvořen poměrně zřetelným svahem. Přes nevýraznou hranici jsou rozdíly mezi oběma typy krajiny značné. Krajina vyniká četnými krajinářsko-estetickými hodnotami vázanými na přírodě blízké partie koridoru Labe, na scenérie členitějších partií okolí Lysé nad Labem, kde je krajinná scéna prostoru Nymburské kotliny obohacena výrazným kontrastem přehledné nížiny Nymburské kotliny a scenerií nevysokých, ale v krajině významných výšin – svědeckých vrchů Přerovská (237 m n.m.) a Semická hůra (231 m n.m.), a výšin s viditelnými kulturními dominantami na jihu a na severu – Vršku u Vestce (240,0 m n.m.) a Zámeckého vrchu v Lysé nad Labem. Členitost krajiny se zvětšuje směrem k Mělníku, kde se již otevírají pohledy do dolního Povltaví. Nižší část území – niva Labe v nadmořské výšce cca 180 m n. m. – je živá, s říčními rameny, vodními plochami a přítoky Hronětického potoka a Vlkavy, s množstvím drobných lesíků, rozptýlené zeleně a souvislých lužních lesů. Tyto pozitivní znaky se týkají především dílčích scenerií a vnímání proměn krajinné scény při průchodu krajinou (možnost vnímání celkových panoramat tohoto segmentu krajiny není příliš častá). Hovoříme v tomto případě o krajině s estetickými hodnotami, harmonickým měřítkem a vztahy.

Vyšší polohy agrární krajiny v nadmořské výšce cca 200 až 230 m n. m. představují krajinu velkého měřítka bez členících strukturních prvků, bez zřetelného vymezení. Tento typ krajiny se převážně vyznačuje nevýrazností terénu, malou diverzitou prvků krajinné scény a absencí harmonie měřítka a vztahů v krajině. V přehledné krajině se výrazně projevuje lesnatý okraj Dolnojizerské tabule a Mrlinské tabule. Krajina s velkými zemědělskými obcemi skrývá řadu lokalit s cennou architekturou a lokality

s historickými krajinnými úpravami a parky (Loučeň – Mcely, Lysá nad Labem). V krajinných panoramatech se projevují architektonické dominanty měst Kolína, Poděbrad, Lysé nad Labem a dalších.

Přechody Nymburska do okolních oblastí krajinného rázu jsou zejména na jihozápadě pozvolné, protože zde navazuje rovněž kultivovaná zemědělská krajina. Vnější pohledy jsou proto otevřené, se vzdálenými horizonty, zobrazující krajinu velkých prostorových dimenzí a velkého měřítká.

2.2 Popis NZ a vymezení potenciálně dotčených krajinných prostorů

Popis je převzat ze studií:

D11 Jirny – Poděbrady, Zkapacitnění. Oznámení podle §6 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění, PRAGOPROJEKT, 2022

D11 Jirny – Poděbrady, Zkapacitnění. Územně-technická studie. PRAGOPROJEKT, 2021 (průvodní zpráva, přílohy, dokladová část a související dokumentace)

2.2.1 V rámci jednotlivých oblastí je možno najít prostorově ohraničené menší části krajiny s výrazným a specifickým krajinným rázem. Jsou to tzv. „**místa krajinného rázu**“ (**MKR**), což jsou určité krajinné prostory, v krajině prostorově ohraničené a vnímatelné. Krajinný prostor je buď vizuálně vnímatelným a zřetelně vymezeným prostorem v krajině nebo částí území (třeba i méně přehlednou), která má výrazně stejnorodý charakter. Dle výše uváděného Metodického postupu (VOREL – CULEK – BUKÁČEK – MATĚJKA – SKLENIČKA, 2004) je místo krajinného rázu část krajiny homogenní z hlediska přírodních, kulturních a historických charakteristik a výskytu estetických a přírodních hodnot, které odlišují místo krajinného rázu od jiných míst krajinného rázu. Je nejmenším hodnoceným prostorem. Jedná se zpravidla o vizuálně vymezený krajinný prostor (konkávní nebo konvexní), který je pohledově spojitý z většiny pozorovacích stanovišť nebo o území vnímatelné díky své výrazné charakterové odlišnosti.

Aby nebylo nutné hodnotit zbytečně rozsáhlé území, bývá v některých případech potřeba vymezit v krajině prostor, který může být fyzicky, vizuálně nebo dojemově dotčen NZ. Takový prostor se označuje jako „**potenciálně dotčený krajinný prostor**“ (**PDoKP**). Z hlediska §12 může být PDoKP tvořen jedním nebo více místy KR. U liniové stavby – což je i případ NZ – je možné posouzení rozdělit (dle vymezení potenciálně dotčeného krajinného prostoru) na soustavu na sebe navazujících krajinných prostorů (míst či souborů míst krajinného rázu).

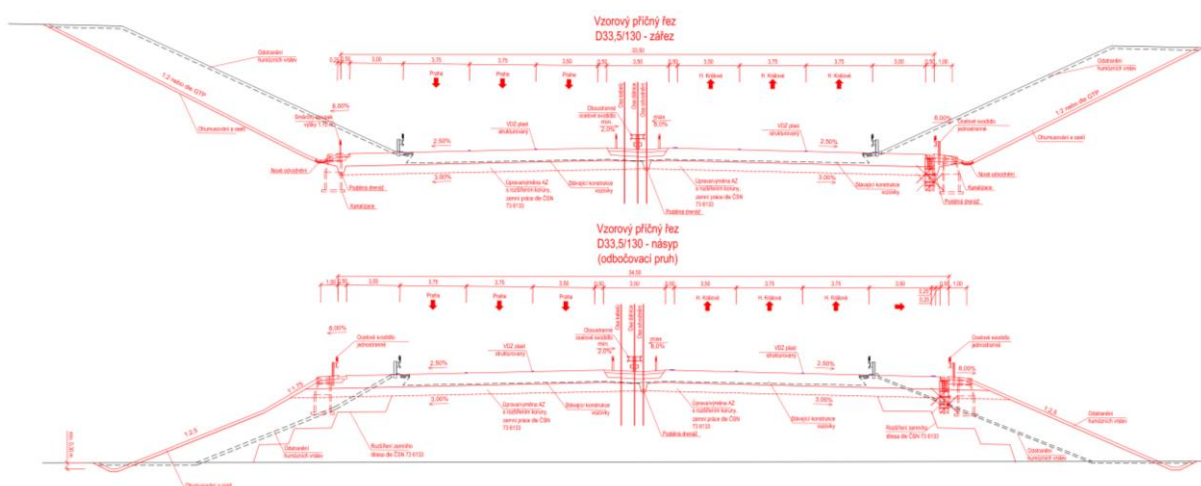
V případě posuzování NZ není účelné vymezovat jednotlivá místa KR. Na úrovni míst KR (ve smyslu §12 ZOPK) budou vymezeny potenciálně dotčené krajinné prostory tvořené více, jedním nebo jen částí místa KR.

2.2.2 V případě NZ budou PDoKP vymezovány současně s popisem stavby, neboť se jedná o specifický záměr, který nevytváří v krajině nový znak, pouze mění stávající znak, kterým je trasa dálnice D11, jeho projev a význam v krajinné scéně. Ne všechny úpravy spojené se zkapacitněním D11 mají relevantní vliv na KR, tj. mají zřetelný krajinný rozměr. Při popisu NZ budou tedy vymezeny záměry a úseky, které je z hlediska KR relevantní posuzovat.

Navržená úprava rozšíření dálnice D11 ze 4 pruhů na 6 kopíruje stávající směrové i výškové vedení. Projekt předpokládá vzhledem k charakteru rozšíření dálničního tělesa provedení rozšíření zemního tělesa, předpokládá se výměna nebo úprava aktivní zóny, provedení rozšíření tělesa dálnice a pokládka nového konstrukčního souvrství. Na zájmové trase D11 se nachází celkem 5 mimoúrovňových křižovatek (MÚK Jirny, Bříství, Sadská, Vrbová Lhota a Kluk) a výhledová MÚK Nehvizdy (exit 11). Stávající křižovatky budou upraveny tak, aby splňovaly nároky na nové šířkové uspořádání hlavní trasy D11 (rozšíření/prodloužení mostů nad hlavní trasou). Navržené řešení zkapacitnění dálnice D11 vyvolává úpravu všech křižujících komuni-

kačí, mostních objektů a přeložky souběžných účelových komunikací. Veškeré nadjezdy bude nutné v rámci předmětné akce demolovat a vystavět nové (mimo již připravovaných na nové parametry D11). Mosty na hlavní trase je navrženo rovněž demolovat a postavit v novém uspořádání, případně (vzhledem k jejich technickému stavu) rekonstruovat a rozšířit. Předmětná úprava také vyvolává zásah do mostních objektů železnice. NZ vyvolává úpravy odpojení a napojení odpočívky Bříství a Vrbová Lhota. Zbývající dvě nevyužívané odpočívky projekt navrhuje zrušit a rekultivovat. Budou upraveny stávající protihlukové stěny (ve staničení km 6,80-7,50 pravá; km 17,36-18,18 pravá; km 18,22-18,35 pravá; km 18,40-18,59 pravá). Jedná se zejména o PHS kolem MÚK Bříství, které v návrhu zasahují do rozšířeného jízdního pruhu. V rámci zkapacitnění D11 jsou navrhovány nové PHS:

Soupis protihlukových opatření				
Označení	Umístění vůči komunikaci D11 (ve směru staničení)	Staničení	Délka	Výška
PHS č. 1	Vlevo	Km 7,529 - 7,609	70 m	5,0 m
PHS č. 2	Vlevo	Km 7,621 - 7,714	93 m	5,0 m
PHS č. 3	Vpravo	Km 7,552 - 7,609	57 m	4,0 m
PHS č. 4	Vpravo	Km 7,621 - 7,781	160 m	4,0 m
PHS č. 5	Vlevo	Km 13,860 – 14,230	370 m	2,0 m
PHS č. 6	Vpravo	Km 17,362 – 18,539	1272 m	3,5 – 4,0 m
PHS č. 7	Vlevo	Km 26,900 – 27,295	395 m	4,0 m
PHS č. 8	Vlevo	Km 31,905 – 32,380	475 m	2,0 m

Obr. 2: Vzorový příčný řez: zářez a násyp (odbočovací pruh) (poskytnuto objednatelem)

2.2.3 Posouzení vychází z těchto předpokladů:

2.2.3.1 **Posouzení se netýká krajiny, jak bude vnímána řidiči pohybujícími se po trase D11.** Vzhledem k bezpečnosti silničního provozu není ani žádoucí, aby řidiči pohybující se po dálnici věnovali pozornost okolní krajině. Z tohoto hlediska nebude trasa D11 chápána jako referenční bod vnímání krajiny. Toto se týká zejména PHS, které představují z dálnice do okolní krajiny vizuální bariéru, částečně též podoby nových

mostů přecházejících dálnici, které vzhledem ke změně vyvolané záměrem, tj. zejména jde o jejich prodloužení, budou vnímány primárně z trasy dálnice.

2.2.3.2 Samotné rozšíření D11 v zářezu má z hlediska ochrany KR minimální vliv a není nutné jej v těchto úsecích podrobně popisovat. Rozšíření dálničního tělesa v zářezu s sebou pochopitelně nese zásahy do zemního tělesa spjaté s terénními úpravami, odstraněním humózních vrstev a stávající vegetace, následným ohumšováním a osetím. Další nutné úpravy (nové odvodnění, úprava vozovky, osazení svodidel atd.) jsou z hlediska zásahu do KR irrelevantní. Změna podoby D11 se projeví přímo v koridoru dálnice, tj. v prostoru zářezu. Oproti současnému stavu nevzniknou nové znaky KR, ani se výrazně nezmění zastoupení a význam stávajících znaků, tj. v samotném prostoru dálnice nedojde ke změně KR. Z okolní krajiny nebude změna po provedení sadových úprav svahů zřetelná. Z určité vzdálenosti již nebude po zapojení nových výsadeb rozlišitelná, do krajiny nevstoupí žádný nový znak KR, ani se nezmění projev a význam znaků stávajících. Lokální změny nemají krajinný rozměr a v otevření krajiny velkého měřítka, která na většině území dotčeného NZ převažuje, nebudou hrát významnou roli. Z nadhledových míst, kde je možné dálnici vnímat ve směru trasy, tj. zejména z mostů přes hlavní trasu D11, bude změna výraznější, o relevantním snížení hodnoty či změně KR však také nelze uvažovat.

Vzhledem k výše uvedenému není nutné vymezovat specifický PDoKP pro celou trasu, neboť by byl víceméně totožný s PDoKP stávající D11, která je již realizována (posuzuje se pouze změna) Tyto úseky budou proto hodnoceny pouze tehdy, pokud se v nich nachází některá z hodnot či ze zákonných kritérií ochrany KR, které by mohly být dotčeny. Bude se jednat o koridor cca 50 m od osy dálnice (případně ramen upravovaných MÚK), kde budou identifikovány možné střety (PDoKP-50).

2.2.3.3 Samotné rozšíření D11 na násypu má z hlediska ochrany KR minimální vliv a není nutné jej v těchto úsecích podrobně popisovat. Rozšíření dálničního tělesa na násypu s sebou opět nese zásahy do zemního tělesa spjaté s terénními úpravami, rozšířením zemního tělesa, odstraněním humózních vrstev a stávající vegetace (kácení), následným ohumšováním, osetím a výsadbou. Další nutné úpravy (úprava vozovky, osazení svodidel atd.) jsou z hlediska zásahu do KR irrelevantní. Změna podoby D11 se projeví přímo v koridoru (v trase) dálnice a v jejím bezprostředním okolí. Oproti současnému stavu však nevzniknou nové znaky KR, ani se výrazně nezmění zastoupení a význam stávajících znaků. Dojde k posílení významu jednoho ze znaků. Vzhledem k velkému měřítku otevřené krajiny, která v koridoru NZ převažuje, nebude tato změna významná pro změnu KR. Z okolní krajiny nebude změna po provedení sadových úprav svahů zřetelná. Z určité vzdálenosti již nebude po zapojení nových výsadeb rozlišitelná, do krajiny nevstoupí žádný nový znak KR, ani se nezmění projev a význam znaků stávajících. Lokální změny nemají krajinný rozměr a v otevření krajiny velkého měřítka, která na většině území dotčeného NZ převažuje, nebudou hrát významnou roli. Z potenciálních nadhledových míst, kde je možné dálnici vnímat ve směru trasy, bude změna výraznější, o relevantním snížení hodnoty či změně KR však také nelze uvažovat.

Vzhledem k výše uvedenému není nutné vymezovat specifický PDoKP pro celou trasu, neboť by byl víceméně totožný s PDoKP stávající D11, která je již realizována (posuzuje se pouze změna) Tyto úseky budou proto hodnoceny pouze tehdy, pokud se v nich nachází některá z hodnot či ze zákonných kritérií ochrany KR, které by mohly být dotčeny. Bude se jednat o koridor cca 50 m od osy dálnice (případně ramen upravovaných MÚK), kde budou identifikovány možné střety (PDoKP-50).

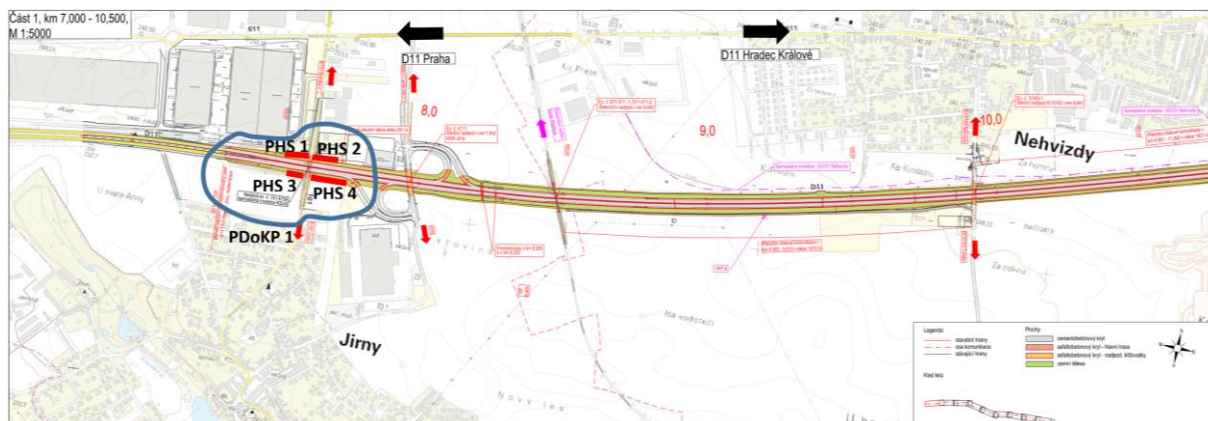
2.2.3.4 **Z hlediska změny KR je nutné hodnotit úseky, kde jsou plánovány nové protihlukové stěny.** PHS mohou být v krajině výrazné a vnímatelné (jedná se i o stovky metrů PHS o výšce 2 až 5 m) a mohou představovat u řešení v zářezu i na násypu nový znak KR vnímatelný z okolní krajiny (pochopitelně i z koridoru trasy dálnice). Další změna, která může ovlivnit KR a vnáší do krajiny nové znaky, je **nová MÚK Nehvizdy a zrušení dvou nefunkčních odpočívek**, u kterých však není nutné posuzovat zásah do KR, neboť budou zrušeny a rekultivovány. **Pro tento typ záměrů, jež vnáší do krajiny nové prvky (zejm. PHS), budou vymezeny PDoKP (1-6).**

Celkově posuzované území (PDoKP) bude tvořeno kombinací (součtem) specificky vymezených PDoKP (1-6) a posuzovaného koridoru 50 m od osy dálnice (PDoKP-50).

2.2.4 NZ bude vzhledem k charakteru vymezeného PDoKP (který vedle jednotlivě vymezených PDoKP tvoří i celkový koridor dálnice D11) popisován po úsecích, jak byly vymezeny v grafické části územně-technické studie (PRAGOPROJEKT, 2021).

2.2.4.1 Úsek 1 (km 7,000 – 10,500).

Začátek předmětné stavby je v km 7,330, kde se stavba napojuje na již modernizovaný úsek D11 1101 Praha – Jirny, modernizace. Trasa podchází silniční nadjezd na silnici II/101 Stará Boleslav – Úvaly, který je samostatnou investicí Středočeského kraje (v době zpracování územně technické studie je nadjezd ve fázi projekční přípravy). V km 7,970 míjí exit 8 MÚK Jirny osmičkového tvaru, připojující komunikaci III/6111 ve směru od II/611 a místní komunikaci vedoucí na Jirny, která bude upravena (nadjezd III/6111). Za MÚK Jirny trasa podchází plynovodní mosty a železniční vlečku. Dále pokračuje trasa v hlubokém zářezu jižně od obce Nehvizdy, kde podchází silniční nadjezd III/10163. V km 9,000 – 11,000 vlevo je situován investiční záměr Středočeského kraje II/611, což je plánovaný obchvat obce Nehvizdy. Záměr vyvolává přeložky účelových komunikací v km 8,500 – 9,910 vpravo (1410 m) a v km 9,941 – 11,362 vlevo (1421 m). NZ vede v celém úseku v různě hlubokém zářezu, jeho vliv na KR proto bude slabý a není dále podrobně hodnocen (viz 2.2.3.2).

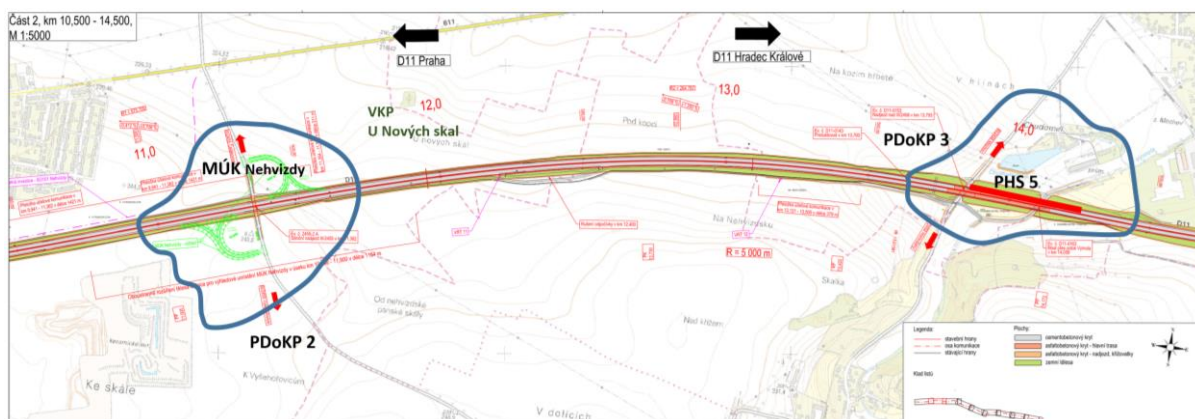
Obr. 3: Úsek 1 (podklad poskytnut objednatelem)

V úseku jsou navrženy čtyři nové 5 a 4 m vysoké protihlukové stěny, a to PHS č. 1 (vlevo) ve staničení km 7,529-7,609 (70 m, 5 m výška), PHS č. 2 (vlevo): km 7,621-7,714 (93 m, 5 m výška), PHS č. 3 (vpravo): km 7,552-7,609 (57 m, 4 m výška) a PHS č. 4 (vpravo): km 7,621-7,781 (160 m, 4 m výška), které budou posuzovány (PDoKP 1). PDoKP 1 je vymezen pouze v bezprostředním okolí PHS, neboť jde o lokalitu zastavěnou rozsáhlými komerčními objekty, silně urbanizovanou a industrializovanou. PHS – byť výšky 5 m či 4 m – nezmění ráz zdejší silně pozměněné

krajiny a splyne se stávajícími objekty v okolí, tj. ze širšího krajinného rámce nebude vnímána jako samostatná stavba, nýbrž jako doplnění stávajícího areálu velkých staveb.

ZCHÚ a VKP nejsou v úseku přítomny. Nejbližší registrované VKP Pod horou u hrušky leží v dostatečné vzdálenosti (více než kilometr) na to, aby byl vliv NZ (jdoucího v poměrně hlubokém zářezu jižně od obce Nehvizdy) relevantní.

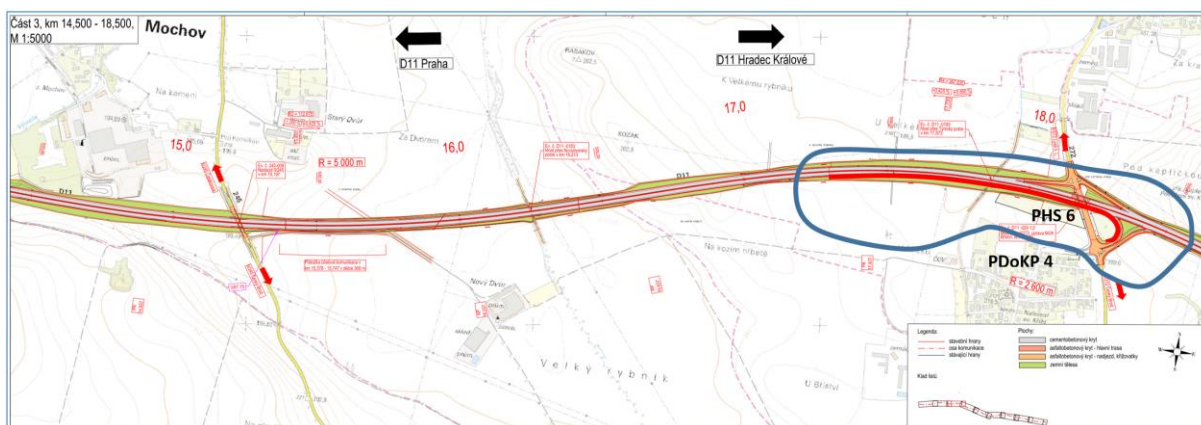
- 2.2.4.2 **Úsek 2 (km 10,500 – 14,500).** Jižně od obce Nehvizdy prochází trasa NZ zářezem a pokračuje pod silničním nadjezdem III/2455 Čelákovice – Vyšeňovice. Dle platného územního plánu obce Nehvizdy je zde počítáno s umístěním nové mimoúrovňové křižovatky MÚK Nehvizdy. Pro potřeby územně technické studie je zde na délku přídatných pruhů počítáno s rozšířením tělesa dálnice. Dle pokynu investora byla prověřována osmičková křižovatka, která se svým tvarem liší od územního plánu. Aktuálně se tedy jedná o oboustranné rozšíření tělesa dálnice pro výhledové umístění MÚK Nehvizdy, která připojuje komunikaci III/2455 a je novým prvkem na trase, bude tedy posouzena z hlediska vlivu na krajinný ráz (vymezen **PDoKP 2**). PDoKP 2 je vymezen pouze v bezprostředním okolí záměru, neboť ramena MÚK jsou umístěna v zářezích a navazují na stávající komunikaci. Ze širšího rámce otevřené agrární krajiny velkého měřítka nebude změna významně vnímána.

Obr. 4: Úsek 2 (podklad poskytnut objednatelům)

Trasa dále stoupá k plochému nevýraznému hřbetu, kde je zářez dálnice minimální a dostává se prakticky na úroveň terénu (díky mírnému svahu je vpravo nízký zářez a vlevo nízký násyp). Zde se vpravo nachází bývalá odpočívka, která je využívána SSÚD. Projekt navrhuje plochy odpočívky zrušit a rekultivovat. Dále D11 pokračuje na násypu, který se zvyšuje a přechází údolí potoka Výmola dálničním nadjezdem přes silnici III/2458 Mochov – Horoušany a přes potok Výmola. Na konci údolí plynule přechází z násypu do zářezu. V úseku násypu nad údolím Výmoly je vlevo navržena dvoumetrová protihluková stěna PHS 5 (370 m). Byť je poměrně nízká, nachází se na násypu a bude patrná zejména z přilehlé krajiny vlevo od dálnice D11. V místech terénních zářezů budou změny v rázu krajiny minimální (viz 2.2.3.2), na terénním násypu bude změna výraznější, ale po realizaci sadových úprav z krajiny také velmi málo rozeznatelná (viz 2.2.3.3). PHS může být vnímána jako zřetelnější změna (s ohledem na sadové úpravy), a proto bude samostatně posouzena (vymezen nevelký **PDoKP 3**). PDoKP 3 je vymezen zejména vlevo od dálnice, kde se může uplatňovat. Vzhledem k výšce (2 m) a sadovým úpravám násypu bude tento projev omezený na menší část údolí, z větších vzdáleností bude PHS vnímána jako součást stávající stavby dálnice D11 a nebude znamenat významnější změnu KR. Z hlediska přítomnosti zákonných kritérií ochrany KR (VKP) je v úseku 2 registrován **VKP U nových skal**, a to cca 120 m severně od dálnice v kilometru 11,8. Z VKP ze zákona může být dotčen **potok Výmola** a **Chudomelský rybník**.

- 2.2.4.3 **Úsek 3 (km 14,500 – 18,500).** Jižně od Mochova trasa přechází z násypu do zářezu, podchází nadjezd II/245 Čelákovice – Český Brod a postupně přechází na terén, kde vede otevřenou, málo členěnou velkoplošnou zemědělskou krajinou jižně od Přerova nad Labem. Zde vyvolává přeložku účelové komunikace v km 15,378 až 15,747 (369 m). Přechází mostem Novodvorský potok, drobný sezónní tok, přítok Výmoly, nehlubokým zářezem přes plochou vyvýšeninu Kozák (202 m n. m.) přechází na násyp, mostem překonává Týnický potok a vede k exitu 18 MÚK Bříství kombinující tvar kosodélné a deltovité křižovatky, která připojuje komunikaci II/272 Lysá n. L. – Český Brod. V rámci úprav MÚK Bříství je navržena 3,5 a 4 m vysoká PHS 6 (délka 1272 m). Vzhledem k této stavbě, která ovšem z velké části nahrazuje stávající PHS, která zde již stojí a bude kvůli rozšíření tělesa dálnice posunuta, je zde vymezen **PDoKP 4**. Jde pouze o prostor bezprostředně obklopující MÚK Bříství a navazující trasu dálnice, neboť změna oproti současnému stavu v širších krajinných pohledech bude zanedbatelná. Záměr si vyžádá přeložku účelové komunikace k Novému Dvoru. Z hlediska přítomnosti zákonných kritérií ochrany KR (VKP) se v úseku 3 nachází VKP ze zákona, a to **Novodvorský potok a Týnický potok**.

Obr. 5: Úsek 3 (podklad poskytnut objednatelem)

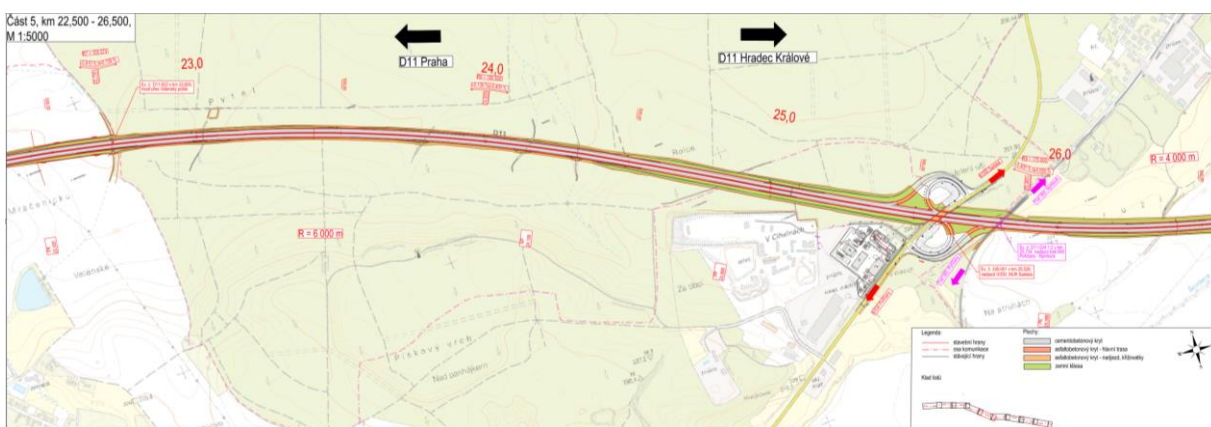
- 2.2.4.4 **Úsek 4 (km 18,500 – 22,500).** Za MÚK Bříství přechází trasa do nízkého zářezu pod Křížovou hůrou se zříceninou kaple sv. Kříže, která představuje kulturní dominantu v území. Po levé straně se nachází další bývalá odpočívka v km 18,950 – 19,150. Využívána je SSÚD a je navržena ke zrušení a rekultivaci. Trasa dálnice vystupuje z mělkého zářezu a vede prakticky po terénu, vpravo prochází v patě zalesněného svahu Horky, vlevo se otevírají průhledy plochou otevřenou krajinou k lesnímu celku Psárce. Trasa postupně přechází na nevysoký násyp vedoucí vpravo podél zalesněného svahu Mračenice k mostu přes silnici III/3308 Valenka – Chrás, za kterým prochází krátkým zářezem v zalesněném severním výběžku plochého návrší Paleček (222 m n. m.) se hřbitovem, odkud pokračuje prakticky po terénu. V tomto úseku nejsou navrženy žádné výrazné úpravy, které by změnily či znatelně snížily kvalitu KR (viz 2.2.3.2 a 2.2.3.3). Trasa zde potenciálně zasahuje do některých zákonných kritérií ochrany KR, a to do **PP Polabské hůry** (170 m od osy D11, polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápenitých podložích, extenzivní sečené louky nížin až podhůří), **lesních ploch**, tj. VKP ze zákona (svahy Horky a Mračenice, remízek pod Palečkem) a **kulturní dominanty** zříceniny kaple Povýšení sv. Kříže na Křížové hůře (190 m).

Obr. 6: Úsek 4 (podklad poskytnut objednatelem)

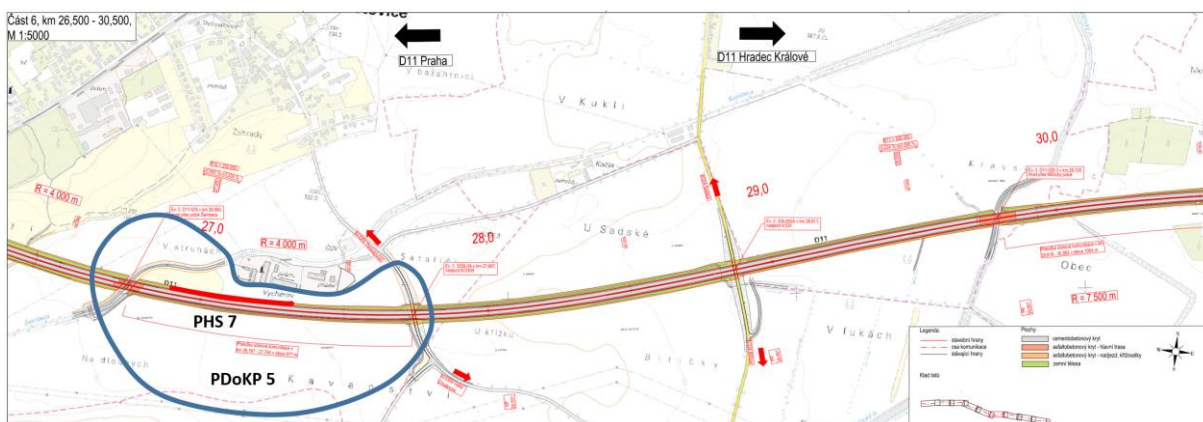
2.2.4.5 **Úsek 5 (km 22,500 – 26,500).** Trasa D11 po nevysokém náspu přechází mostem Velenský potok a z otevřené agrární krajiny vchází do lesního celku Kerského lesa, téměř v celém úseku vede lesním interiérem, prakticky po terénu, později se zahluhuje do zářezu směřujícího k MÚK Sadská, kde podchází pod nadjezdem komunikace II/330 Sadská – Poříčany a železniční tratí 060 Poříčany – Nymburk. Dále pokračuje prakticky po terénu otevřenou plochou krajinou jižně od Sadské. Trasa se potenciálně dotýká **PP Kerské rybníčky** (470 m od osy dálnice, jedna z nejvýznamnějších populací čolka velkého ve středních Čechách), **přírodního parku Kersko-Bory** (rozlehlé lesní komplexy Kerského lesa a lesa Bory, přecházející do otevřeného prostoru zemědělské polabské krajiny), který lemují osu trasy v km 22,8 – 25,7, a **VKP ze zákona** (přechod přes Velenský potok, Kerský les).

Obr. 7: Úsek 5 (podklad poskytnut objednatelem)

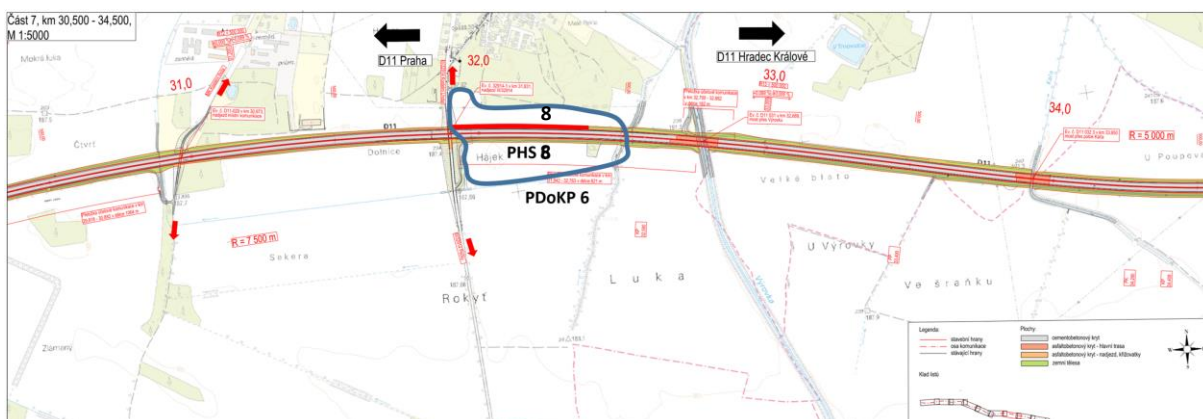
2.2.4.6 **Úsek 6 (km 26,500 – 30,500).** Poté co trasa D11 opouští Kerský les, pokračuje otevřenou velkoplošnou krajinou jižně od Sadské prakticky po terénu. Otvírají se z ní dlouhé průhledy rovinatou krajinou. Přechází mostem přes potok Šembera a vede k nadjezdu silnice III/3309 Třebestovice – Velké Chvalovice. V tomto úseku si zkapacitnění D11 vyžádá v km 26,767 až 27,744 přeložku účelové místní komunikace (977 m). Dále pokračuje otevřenou krajinou k nadjezdu silnice II/334 Sadská – Milčice a dále k mostu, kterým překonává drobný Milčický potok. Od něj je zkapacitněním vyvolána další přeložka účelové komunikace v km 29,818 až 30,882 (1064 m). Trasa zde prochází běžnou zemědělskou krajinou, rozšíření dálničního tělesa nebude znamenat změnu či snížení kvality KR (viz 2.2.3.2 a 2.2.3.3). Jižně od Vyčerova je navržena 4 m vysoká a 395 m dlouhá protihluková stěna PHS 7, která může být zaznamenána jako určitá změna v rázu krajiny, proto bude posouzena (vymezen **PDoKP 5**, vzhledem k výšce stěny, charakteru území a sadovým úpra-

vám se jedná o relativně malý PDoKP, neboť z větších vzdáleností bude PHS vnímána jako součást dálnice s pozadím průmyslového areálu Vyčerov). Z hlediska přítomnosti zákonných kritérií ochrany KR (VKP) se v úseku 6 nachází VKP ze zákona, a to **potok Šembera** s nivou (záplavové území) a **Milčický potok**.

Obr. 8: Úsek 6 (podklad poskytnut objednatelem)

2.2.4.7 **Úsek 7 (km 30,500 – 34,500).** Úsek prochází rovinatou krajinou, prakticky po terénu či na nízkém násypu. Křižují jej jižně od Kostelní Lhoty nadjezd místní komunikace a nadjezd silnice III/32914 Kostelní Lhota – Pečky. Zde zkapacitnění vyvolává přeložku účelové komunikace v km 31,942 až 32,763 (821 m). Dále trasa D11 překonává mostem navazujícím na nižší násyp Výrovku a dále potok Káča.

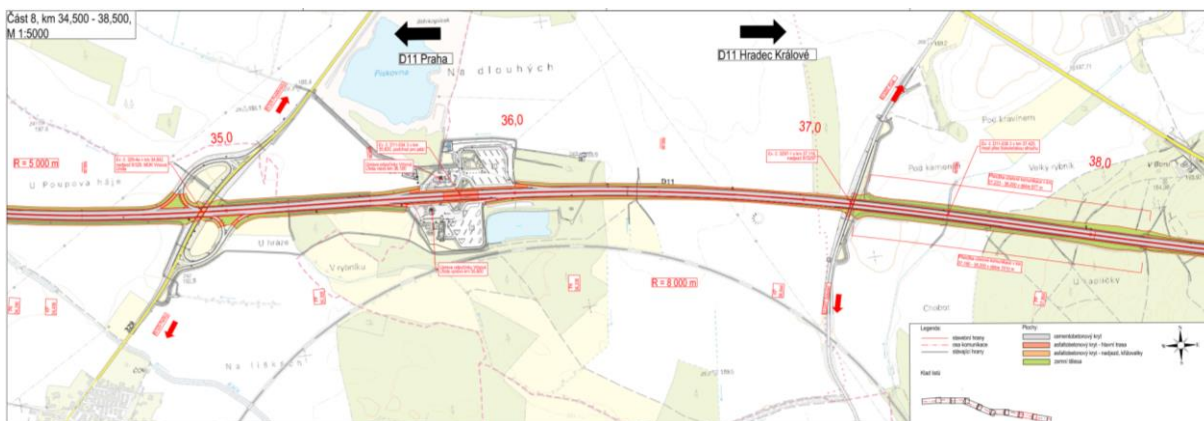

Obr. 9: Úsek 7 (podklad poskytnut objednatelem)

Jižně od Kostelní Lhoty je u nadjezdu silnice III/32914 navržena vlevo dvoumetrová protihluková stěna (475 m) PHS 8. Protože se jedná o nový prvek, který by mohl potenciálně zasáhnout do rázu krajiny, byl zde vymezen drobný **PDoKP 6**. Vzhledem k výšce PHS, k terénu (pod násypem nadjezdu) a okolní vegetaci (lesní porost jižně od Kostelní Lhoty), je PDoKP vymezen jen v bezprostředním okolí záměru. PHS bude vnímána spíše z nadjezdu nad dálnicí a z vlastního dálničního tělesa, možnosti vnímání z otevřené okolí krajiny jsou velmi malé. Z hlediska přítomnosti zákonných kritérií ochrany KR (VKP) se v úseku 7 nachází VKP ze zákona, a to bezejmenný sezónní přítok Šembery, bezejmenný drobný přítok Výrovky, **Výrovka s údolní nivou** (záplavové území) a potok **Káča**, a **lesní porosty** v podobě menších remízků a lesů jižně od Kostelní Lhoty.

2.2.4.8 **Úsek 8 (km 34,500 – 38,500).** Úsek pokračuje plochou rovinatou krajinou po terénu či na nízkém násypu až k exitu 35 MÚK Vrbová Lhota, kde podjíždí nadjezd silnice

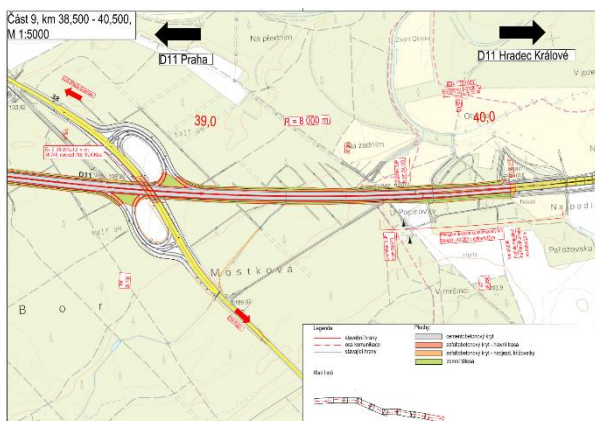
II/329 Poděbrady – Pečky. Za křižovatkou se nachází oboustranná odpočívka Vrbová Lhota v km 35,600 až 36,100. Napojení odpočívky a dělicí pás budou v souvislosti se zkapacitněním D11 upraveny. Trasa D11 pokračuje k nadjezdu silnice III/3297 Kluk – Sokoleč a následně za mostem přes Sokolečskou strouhu vchází do rozsáhlého lesního celku, který je součástí NRBC Polabský luh. Vyvolává zde přeložky účelových komunikací v km 37,223 až 38,200 (vlevo, 977 m) a v km 37,190 až 38,200 (vpravo, 1010 m).

Obr. 10: Úsek 8 (podklad poskytnut objednatelem)

Z hlediska přítomnosti zákonných kritérií ochrany KR (VKP) se v úseku 8 nachází VKP ze zákona, a to **Sokolečská strouha** a **lesní plochy**, jak v okolí odpočívky Vrbová Lhota, tak rozsáhlý lesní celek Polabského luhu, **vodní plocha** (Pískovna) jihovýchodně od obce Písková Lhota (250m) a vodní plocha u odpočívky Vrbová Lhota (70m).

2.2.4.9 Úsek 9 (km 38,500 – 40,090).

Obr. 11: Úsek 9 (podklad poskytnut objednatelem)

Trasa vede prakticky po terénu lesním celkem Polabského luhu k MÚK Kluk, kde podchází nadjezd silnice I/38 Mladá Boleslav – Kolín a pokračuje na km 40,110 do místa ukončení 6 pruhového uspořádání. Zde vyvolává přeložku účelové komunikace v km 39,620 až 40,252 (632 m).

Z hlediska zákonných kritérií ochrany KR (VKP, ZCHÚ) prochází NZ **lesními plochami**, které jsou VKP ze zákona. Vzhledem k omezené viditelnosti (lesní interiéry a drobné otevřené plochy obklopené lesem) a k charakteru záměru (viz 2.2.3.2 a 2.2.3.3) zde nelze předpokládat relevantní zásahy do KR.

Ve vzdálenosti 490 m od osy dálnice D11 se nachází **PP Písečný přesyp u Osečka** (Společenstva organismů částečně stabilizovaných vátých písků s psamofilními druhy bylin, hub a bezobratlých živočichů) a 500 m od osy dálnice **NPR Libický luh** (Přirozené lesní porosty tvořené společenstvy tvrdých a měkkých luhů nížinných řek, dubohabřin a mokřadních olšin; trvalé travní porosty tvořené společenstvy aluviálních psárkových luk a kontinentálních zaplavovaných luk; mokřady tvořené společenstvy stojatých vod; populace ohrožených druhů vč. jejich biotopů).

3 HODNOCENÍ – IDENTIFIKACE ZNAKŮ KR

Ve smyslu díkce § 12 zákona a uvedených zásad Metodického postupu posouzení (VOREL – CULEK – BUKÁČEK – MATĚJKA – SKLENIČKA, 2004) bude pro vymezený PDoKP (kap. 2.3) provedena identifikace a klasifikace znaků KR. Následně bude definován vliv NZ na tyto znaky. Bude se jednat zejména o:

- přírodní charakteristiku (viz 3.1)
- ZCHÚ (viz 3.1)
- VKP (viz 3.1)
- další přírodní hodnoty (viz 3.1.)
- kulturní a historickou charakteristiku (viz 3.2)
- kulturní dominanty (viz 3.2)
- estetické hodnoty (viz 3.3)
- harmonické měřítko (viz 3.3)
- harmonické vztahy (viz 3.3)

3.1 Přírodní charakteristika KR a přírodní hodnoty, vč. VKP a ZCHÚ

3.1.1 Přírodní charakteristika KR je utvářena přírodními složkami a prvky krajiny, tj. souborem znaků přírodní povahy, které společně vytváří přírodní charakteristiku KR oblasti či místa, jejich mírou přítomnosti, kvalitou a vnímatelným projevem. Kvalitativní výše přírodní hodnoty závisí nejen na míře přítomnosti znaků přírodní charakteristiky v krajině, ale především na jejich poměru vůči ostatním. Podle Culka můžeme přírodní podmínky tvořící charakter krajiny rozdělit na pět složek, a to na složku topografickou (georeliéf), petrologicko-pedologickou, hydrologickou, atmosférickou a biotickou (CULEK, 2006). Znaky přírodní povahy neovlivněné nebo jen málo ovlivněné člověkem jsou vnímány vesměs kladně.

Přírodní hodnota KR je tvořena hodnotou přírodovědnou a hodnotou vizuální (správněji senzuální). Zatímco přírodovědná hodnota je dána součtem měř vzácnosti (ojedinělosti), dochovanosti a ohroženosti daného přírodního či kulturně-přírodního prvku, složky nebo celého ekosystému, vizuální či senzuální hodnota prvku nebo složky spočívá v podílu na utváření celkového působení krajiny na smysly člověka a velikosti ovlivněného území. Přírodovědná hodnota se nemusí výrazněji projevit v krajině scéně a ovlivní KR pouze omezeně. Přesto je ve smyslu §12 zákona míra zásahu do přírodních (tedy i přírodovědných) hodnot jedním z kritérií ochrany KR. Je to proto, že KR je sice především kategorií vizuální, ale význam místa a cennost jednotlivých znaků se na výraznosti a zvláštnosti KR podílí. Přírodní hodnota může být u některých prvků krajiny vnímána i jako součást kulturní a historické hodnoty KR (např. aleje, parky...). Někteří odborníci však přírodní hodnotu spojují pouze s přírodními a přírodě blízkými dochovanými segmenty krajiny.

3.1.2 Často se při hodnocení KR objevuje otázka, zdali lze hodnoty, které jsou chráněny podle jiných částí ZOPK, než je §12, např. jako VKP, ÚSES, ZCHÚ, Natura 2000 či památné stromy, považovat za přírodní hodnoty ve smyslu tohoto paragrafu. Tyto přírodní hodnoty, spočívající např. v přítomnosti cenných biotopů a přirozených ekosystémů, však mohou být do určité míry viditelné a spoluvytvářejí krajinou scénou a dílčí scénérie, mají tedy nejen přírodovědnou, ale i senzuální hodnotu, tudíž spoluvytvářejí KR a jsou jeho hodnotou. Přítomnost lokalit chráněných podle ZOPK lze proto při identifikaci a klasifikaci znaků KR považovat za **indikátory přítomnosti přírodních hodnot**. Samotnou skutečnost, že se např. jedná o ZCHÚ, však nelze považovat za hodnotu KR, tou je cennost vlastní lokality a její vizuální projev, tvořící

spolu znak přírodní charakteristiky. Vedle toho je zásah NZ do ZCHÚ a VKP tzv. kritériem ochrany KR dle §12 ZOPK.

- 3.1.3** Záměr se nachází v ploše pahorkatinném reliéfu Středolabské tabule slabě uklo-něné k Labi s erozně až strukturně denudačním a akumulacním reliéfem plošinného, rovinného a ploše pahorkatinného rázu se zarovnanými povrchy, suky, říčními tera-sami, svahovými údolními menších levých přítoků Labe, údolními nivami a tvary na spraších a vátých písčích v širokém pruhu při středním toku Labe. Jedná se o starou sídelní krajinu, na vyšších terasách souvisle osídlenou již od neolitu, dlouhodobě intenzivně obhospodařovanou a značně pozměněnou. Převažuje charakter země-dělské krajiny, kde dominují rozsáhlá pole, dělená příkopy, větrolamy a komunika-cemi, travní porosty jsou vázané jen na úzké nivy potoků, rozsáhlejší lesy jsou pře-devším na štěrkopískových terasách, kde dominují kulturní bory, místy s přirozeným dubem a jasanem, jinak jsou lesní porosty vzácné, tvoří je nepatrné segmenty na ojedinělých vyšších svazích, nebo v místech, kde se dříve těžily suroviny, případně jako doprovody vodotečí. Jejich dřevinná skladba je vesměs silně změněná. Kraji-nou prochází, především od jihu k severu, menší potoky, přítoky Labe. Potoky v oblasti byly vesměs technicky upraveny a je obtížné je rozlišit od odvodňovacích příkopů. Jsou zaplevelené s nevalnou kvalitou vody. Na krajinném rázu se vodní prvky podílejí málo. Ojediněle se objevují zaplavené pískovny (Pískovna jižně od Pískové Lhoty). Nejvýraznějšími přírodními prvky v jinak agrární zemědělské či le-sozemědělské krajině jsou rozsáhlé lesy s borovými a březovými porosty na štěrko-pískovém podkladu labské nivy, zejména v přírodním parku Kersko-Bory a jižně od Poděbrad, kde se nachází soustava starých labských ramen a tůní, lužní lesy a za-mokřené a mokré louky Polabského luhu (krajinu vátých písků).
- 3.1.4** **ZCHÚ.** V kontextu ochrany krajinného rázu dle §12 je vliv na zvláště chráněná území výslovně uveden mezi zákonnými kritérii ochrany krajinného rázu. Nelze tím však chápat vliv na onen institut, nýbrž na jeho konkrétní předmět ochrany, a to jak po stránce jeho fyzického zachování v krajině, tak jeho vizuálního (senzuálního) vý-znamu a působení v krajinné scéně. Druhý význam ochrany je v tomto případě dů-ležitější, neboť fyzické zachování těchto chráněných prvků a území je ošetřeno ji-nými částmi zákona a jednalo by se o zbytečný překryv (3.1.2). Jsou-li tedy zvláště chráněná území uvedena v souvislosti s ochrannou krajinného rázu, můžeme je na jedné straně chápat jako indikátory zvýšené přírodní hodnoty (o jejíž zachování resp. zabránění snížení této hodnoty se jedná) a na straně druhé hodnotit zejména ochranu jejich projevu v krajinné scéně. Přímo v PDoKP nejsou vymezena žádná ZCHÚ. Nejblíže záměru je **PP Polabské hůry** (zároveň EVL) cca 170 m vlevo od osy dálnice. Ostatní ZCHÚ jsou již ve značné vzdálenosti a vzhledem k umístění v lesních plochách nemohou být NZ do-tčeny ani vizuálně, jsou to **NPR Libický luh** (500 m od osy dálnice, součást EVL Libické luhy, která se dotýká okraje záměru), **PP Kerské rybníčky** (zároveň EVL, 470 m od osy dálnice) a **PP Písečný přesyp u Osečka** (490 m od osy dálnice)
- 3.1.5** **VKP.** Významný krajinný prvek (VKP) je definován v §3, odst. 1, písm. b ZOPK Ze zákona jsou významnými krajinnými prvky veškeré lesy, rašelinště, vodní toky, ryb-níky, jezera a údolní nivy (VKP ze zákona). Dále jimi mohou být ostatní části přírody zaregistrované orgánem ochrany přírody (VKP registrované). V kontextu ochrany krajinného rázu dle §12 je vliv na významné krajinné prvky výslovně uveden mezi zákonnými kritérii ochrany krajinného rázu. Zde platí stejný pohled na vliv na VKP jako u vlivu na ZCHÚ, tj. můžeme je na jedné straně chápat jako indikátory zvýšené přírodní hodnoty a na straně druhé hodnotit zejména ochranu jejich senzuálního projevu v krajinné scéně (fyzický zásah do VKP je předmětem jiného řízení).

V PDoKP se nenachází žádný registrovaný VKP. Nejblíže se nachází registrovaný **VKP U nových skal** cca 120 m od osy dálnice. NZ se dotýká několika VKP ze zákona, především přechází několik **potoků** (Výmola, Novodvorský potok, Kounický potok, Velenský potok, Šembera, Výrovka, Káča, Sokolečská strouha a další drobnější bezejmenné vodoteče), u některých z nich lze vnímat **údolní nivu** (Šembera, Výrovka). Z **rybníků** je nejblíže trase D11 (cca 150 m) je Chudomelský rybník. Dále je v zájmovém území vodní plocha jihovýchodně od obce Písková Lhota (250 m) a vodní plocha u odpočívky Vrbová Lhota (70 m). NZ se dotýká několika **lesních ploch** (Mračenice, Horky), přičemž prochází lesním celkem Kerského lesa a rozsáhlými lesy jižně od Poděbrad (Polabský luh).

- 3.1.6** Ne všechny přítomné znaky přírodní charakteristiky KR představují též přírodní hodnotu ve smyslu §12 ZOPK (ať přírodovědnou či vizuální). Zvýšenou přírodní hodnotu znaků krajinného rázu indikují tzv. indikátory přítomnosti zvýšené přírodní hodnoty. Jejich výskyt v PDoKP (dle posuzovaných úseků) ukazuje následující tabulka:

Indikátory důležitých znaků nebo hodnot přírodní charakteristiky KR, vč. hodnot indikovaných ochranou dle ZOPK		přítomnost indikátoru v řešeném území								
		X přítomen v PDoKP (X) přítomen v širším kontextu - nepřítomen								
		Úsek 1 PDoKP1	Úsek 2 PDoKP2 PDoKP3	Úsek 3 PDoKP4	Úsek 4	Úsek 5	Úsek 6 PDoKP5	Úsek 7 PDoKP6	Úsek 8	Úsek 9
1	Přítomnost NPR či NPP (vč. jejich OP)	-	-	-	-	-	-	-	-	(X)
2	Přítomnost PR či PP (vč. jejich OP)	-	-	-	(X)	(X)	-	-	-	(X)
3	Přítomnost velkoplošného ZCHÚ (NP vč. jeho OP, CHKO)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Přítomnost přírodního parku dle §12	-	-	-	-	X	-	-	-	-
5	Přítomnost území Natura 2000 (EVL či PO)	-	-	-	(X)	(X)	-	-	-	X
6	Přítomnost regionálních a nadregionálních funkčních skladebných ÚSES	-	X	-	-	X	X	X	X	X
7	Přítomnost VKP (ze zákona i registrovaných)	-	X	X	X	X	X	X	X	X
8	Přítomnost dalších území chráněných ZOPK (SCHÚ, památný strom, biotopy ad.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Přítomnost specifického terénního reliéfu (horizonty, údolí, svahy, dominanty ad.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Přítomnost zřetelných skalních útvarů či výrazně se projevujících půd v krajinné scéně	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Přítomnost zřetelně se uplatňujících vodních ploch a toků v krajinné scéně	-	-	-	-	-	-	-	(X)	-
12	Přítomnost lokalit výrazně přírodního či přírodě blízkého charakteru	-	-	-	X	X	-	-	X	X
13	Přítomnost specifických a cenných prvků vegetačního krytu	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Přítomnost prvků nelesní zeleně ve struktuře zemědělské krajiny	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Odůvodnění:

ad 1: Úsek 9: **NPR Libický luh** (500 m od osy dálnice) – předmět ochrany dle ÚSOP: Přirozené lesní porosty tvořené společenstvy tvrdých a měkkých luhů nížinných řek, dubohabřin a mokřadních olšin; trvalé travní porosty tvořené společenstvy aluviálních psárkových luk a kontinentálních zaplavovaných luk; mokřady tvořené společenstvy makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod; populace vzácného a ohroženého druhu rostliny kruštíku polabského (*Epipactis albensis*), včetně jeho biotopu; populace vzácných a ohrožených druhů živočichů kuňky ohnivě (*Bombina bombina*), páchníka hnědého (*Osmoderma eremita*) a roháče obecného (*Lucanus cervus*), včetně jejich biotopů – mimo relevantní vliv záměru (kterým je zkapacitnění stávající D11, nikoli její výstavba).

ad 2: Úsek 4: **PP Polabské hůry** (170 m od osy dálnice) – předmět ochrany dle ÚSOP: Stanoviště 6210 Polo-přirozené suché trávníky a facie křovin na vápenitých podložích (*Festuco-Brometalia*) a 6510 Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion, Brachypodio-Centaureion nemoralis*).

Úsek 5: **PP Kerské rybníčky** (470 m od osy dálnice) – předmět ochrany dle ÚSOP: Jedna z nejvýznamnějších populací čolka velkého (*Triturus cristatus*) ve středních Čechách – mimo relevantní vliv záměru.
 Úsek 9: **PP Písečný přesyp u Osečka** (490 m od osy dálnice) – předmět ochrany dle ÚSOP: Společenstva organismů částečně stabilizovaných vátých písků s psamofilními druhy bylin, hub a bezobratlých živočichů – mimo relevantní vliv záměru.

ad 4: Úsek 5: **PPa Kersko-Bory** (záměr lemuje okraj Přírodního parku) – ochrana krajinného rázu krajiny s významnými soustředěnými přírodními a estetickými hodnotami, s výrazným harmonickým měřítkem, zejména rozlehlými lesními komplexy Kerského lesa a lesa Bory, přecházejícími do otevřených prostor zemědělské polabské krajiny s jedinečnou krajinnou dominantou sadského kopce s kostelem sv. Apolóna.

ad 5: Úsek 4: **EVL Polabské hůry** (170 m od osy dálnice) – předmět ochrany dle ÚSP: Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnitých podložích (*Festuco-Brometalia*) (6210); extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion*, *Brachypodio-Centaureion nemoralis*) (6510)

Úsek 5: **EVL Kerské rybníčky** (470 m od osy dálnice) – předmět ochrany dle ÚSOP: čolek velký (*Triturus cristatus*) – mimo relevantní vliv záměru.

Úsek 9: **EVL Libické luhy** (NZ se dotýká okraje území) – předmět ochrany dle ÚSOP: Přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu *Magnopotamion* nebo *Hydrocharition* (3150); vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpského stupně (6430); nivní louky říčních údolí svazu *Cnidion dubii* (6440); extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion*, *Brachypodio-Centaureion nemoralis*) (6510); smíšené lužní lesy s dubem letním (*Quercus robur*), jilmem vazem (*Ulmus laevis*), j. habrolistým (*U. minor*), jasanem ztepilým (*Fraxinus excelsior*) nebo j. úzkolistým (*F. angustifolia*) podél velkých řek atlantské a středoevropské provincie (*Ulmion minoris*) (91F0); kuňka ohnivá (*Bombina bombina*); lesák rumělkový (*Cucujus cinnaberinus*); páchník hnědý (*Osmoderma eremita*); roháč obecný (*Lucanus cervus*)

ad 6: Úsek 2: **RBC Skřivánek** (cca 50 m vlevo, v kontaktu se záměrem), **NRBK68 Vidrholec-K68** (trasa NZ jej kříží)

Úsek 5: **RBK Kersko I – Kersko II** (trasa NZ jej kříží)

Úsek 6: **RBK Kersko I – Šembera** (trasa NZ jej kříží), **RBC Šembera** (cca 50 m vlevo, v kontaktu se záměrem)

Úsek 7: **RBK Výrovka – K10** (trasa NZ jej kříží)

Úsek 8: **NRBK Stříbrný roh – Polabský luh** (trasa jej kříží), **NRBC Polabský luh** (trasa jím prochází)

Úsek 9: **NRBC Polabský luh** (trasa jím prochází)

ad 7: Úsek 2: registrovaný **VKP U nových skal** (cca 120 m od osy dálnice, meze a remízy, malý remíz na vyvýšenině mezi Mochovem a Nehvizdy.), VKP ze zákona: **potok Výmola** podcházející pod dálnicí, **Chudomelský rybník** (cca 150 m od osy dálnice)

Úsek 3: VKP ze zákona: **Týnický potok, Novodvorský potok** (podcházejí pod dálnicí)

Úsek 4: VKP ze zákona: **lesní plochy** (Mračenice, severní svahy Horky, remízek pod Palečkem)

Úsek 5: VKP ze zákona: **Velenský potok** (podchází dálnicí), **Kerský les** (dálnice prochází lesem)

Úsek 6: VKP ze zákona: **potok Šembera** s nivou (záplavové území) a **Milčický potok** (oba trasa dálnice přechází)

Úsek 7: VKP ze zákona: bezejmenný drobný přítok Výrovky, **Výrovka s údolní nivou** (záplavové území), potok **Káča, lesní porosty** v podobě menších remízů a lesů jižně od Kostelní Lhoty

Úsek 8: VKP ze zákona: **Sokolečská strouha** (trasa D11 ji přechází), **lesní plochy**: v okolí odpočívky Vrbová Lhota, rozsáhlý lesní celek Polabského luhu jižně od Poděbrad, **vodní plocha** (Pískovna) jihovýchodně od obce Písková Lhota (250m) a vodní plocha u odpočívky Vrbová Lhota (70m).

Úsek 9: VKP ze zákona **lesní plochy** Polabského luhu jižně od Poděbrad

ad 11: **Pískovna** jižně od Pískové Lhoty (250 m)

ad 12: Úsek 4: **les Mračenice** (lemuje trasu D11)

Úsek 5: rozsáhlé plochy **Kerského lesa** (trasa D11 jimi prochází)

Úsek 8: rozsáhlé **lesy Polabského luhu** (NRBC) (trasa jimi prochází)

Úsek 9: rozsáhlé **lesy Polabského luhu** (NRBC) (trasa jimi prochází)

3.1.7 Přírodní charakteristika KR v jednotlivých specifických PDoKP (1-6) je popsána tabulární formou pomocí identifikace a klasifikace znaků KR. V úsecích (PDoKP-50), kde v krajině nevznikají nové znaky (viz kap. 2.2.3.2 a 2.2.3.3), jsou posuzovány pouze přítomné hodnoty a zákonná kritéria (3.1.6), do kterých by mohl NZ zasahovat, identifikace a klasifikace znaků KR by zde nepřinesla nové výsledky. Klasifikace vychází z logického předpokladu, že znaky a hodnoty KR identifikované v hodnoceném území nemají stejnou váhu, stejný význam v KR ani stejnou cenu. Z toho důvodu je nutné jejich cenu a význam v KR hodnoceného území specifikovat (klasifikovat).

Klasifikace dle projevů znaků. Každá charakteristika, krom toho, že má určitý podíl na výrazu dané krajiny, se vyznačuje projevem. Projev může být **pozitivní (+)**, to znamená, že daná charakteristika

působí v celkové krajinné scéně kladně, nebo **negativní (-)**, příp. **neutrální (N)**. Pro hodnocení pozitivnosti krajinného rázu podle zákona o ochraně přírody je rozhodující aspekt trvalé udržitelnosti dané charakteristiky, kterou znak prezentuje. Určení projevu je velmi důležité pro následné vyhodnocení charakteristik.

Klasifikace dle významu. Významem rozumíme určitý podíl znaku nebo hodnoty v celkovém výrazu krajiny. Význam stanovujeme ve třech stupních podle následující stupnice: **Znak zásadní (XXX)** je jev určité charakteristiky krajinného rázu, který v určité oblasti nebo místě krajinného rázu rozhodujícím způsobem determinuje charakter krajiny. **Znak spoluurčující (XX)** je jev určité charakteristiky krajinného rázu, který v určité oblasti nebo místě krajinného rázu významně spoluurčuje charakter krajiny. **Znak doplňující (X)** je jev určité charakteristiky krajinného rázu, který v určité oblasti nebo místě krajinného rázu doplňuje charakter krajiny.

Klasifikace dle cennosti znaků. Znaky a hodnoty krajinného rázu, které byly identifikovány (...) nemají z hlediska obdoby stejnou cennost. Některé z nich můžeme proto označit jako jedinečné, jiné jako význačné nebo běžné. **Znak jedinečný (XXX)** je jev určité charakteristiky krajinného rázu, který je ojedinělý v rámci oblasti krajinného rázu, v rámci regionu nebo v rámci státu. **Znak význačný (XX)** je jev určité charakteristiky krajinného rázu, který je význačný v rámci oblasti krajinného rázu, v rámci regionu nebo v rámci státu. **Znak běžný (X)** je jev určité charakteristiky krajinného rázu, který není významný ani ojedinělý v rámci oblasti krajinného rázu, v rámci regionu nebo v rámci státu.

(VOREL – CULEK – BUKÁČEK – MATĚJKA – SKLENIČKA, 2004)

Znaky a hodnoty přírodní charakteristiky KR		Klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní O neutrální N negativní	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
PDoKP 1				
1	Ploše pahorkatinný reliéf Čakovické tabule	O	XXX	X
2	Zářez dálničního tělesa D11, protihlukové valy u prům. areálu	O	XX	X
3	Výsadby na svazích zemního tělesa dálnice	+	XX	X
4	Zeleň zahrad rodinných domů	+	X	X
PDoKP 2				
1	Ploše pahorkatinný reliéf Čakovické tabule	O	XXX	X
2	Zářez dálničního tělesa D11	O	XX	X
3	Výsadby na svazích zemního tělesa dálnice a podél III/2455	+	XX	X
PDoKP 3				
1	Ploše pahorkatinný reliéf Čakovické tabule	O	XXX	X
2	Násyp dálničního tělesa D11	O	XX	X
3	Výsadby na svazích zemního tělesa dálnice a podél III/2458	+	XX	X
4	Výmola a její drobný přítok s doprovodnou vegetací (NRBK)	+	XX	XX
5	Chudomelský rybník s břehovou vegetací (VKP)	+	X	X
6	Lesní plocha na svahu návrší Skřivánek nad Výmolou (RBC, VKP)	+	XX	XX
7	Menší plochy trvalých travních porostů na dně údolí (LBC)	+	X	X
PDoKP 4				
1	Ploše pahorkatinný reliéf Kouřimské plošiny	O	XXX	X
2	Násyp dálničního tělesa D11, mírný zářez II/272	O	XX	X
3	TTP a výsadby na zemním tělese dálnice D11, podél II/272 a v prostoru MUK (mezi rameny)	+	XX	X
4	Zeleň zahrad rodinných domů	+	X	X
PDoKP 5				
1	Rovinný reliéf Sadské roviny	O	XXX	X

2	Šembera s břehovou a doprovodnou vegetací (RBK)	+	XX	XX
3	Náletové porosty a TTP mezi Šemberou a prům. areálem	+	X	X
4	Doprovodné porosty podél dálnice D11	+	X	X
PDoKP 6				
1	Rovinný reliéf Sadské roviny	O	XXX	X
2	Násyp silnice III/32914	O	XX	X
3	Porosty na svazích násypu silnice III/32914, doprovodná zeleň podél dálnice D11	+	XX	X
4	Menší lesní plocha (VKP) mezi zástavbou Kostelní Lhoty a dálnicí	+	XX	X
5	Drobná sezónní vodoteč pod násypem (odvodňovací kanál)	O	X	X

3.1.8 Komentář k tabulkám (3.1.6, 3.1.7). Tabulka specifických PDoKP (1-6) ukazuje, že v těchto prostorech nejsou přítomny jedinečné znaky, do kterých by mohl NZ zasahovat. Jako význačné byly označeny pouze segmenty krajiny, které jsou součástí skladebných prvků vyšších ÚSES (RBC, NRBK, RBK), byť reálně je jejich význam v krajině nevýrazný a jejich cennost spíše běžná.

Jedná se o menší segmenty krajiny vázané na stávající dálnici D11 a okolní zástavbu, bez výrazných a cenných znaků a hodnot přírodní charakteristiky KR. PDoKP byly vymezeny poměrně malé, což je dálo jejich kontextem, charakterem a okolní zástavbou. Z větší vzdálenosti budou vesměs vnímány jako přirozená součást D11, jejíž změna se v KR širšího krajinného rámce již nebude vnímat jako snížení či změna KR. Vliv na identifikované a klasifikované znaky bude posuzován v kap. 4.

V jednotlivých úsecích (PDoKP-50) jsou přítomny indikátory přírodních hodnot, některé v širším krajinném rámci, některé přímo v koridoru záměru. Jde především o přítomnost VKP ze zákona (vodní toky, lesy), skladebných prvků vyšších systémů ekologické stability (křížení biokoridorů), přítomnost přírodních či přírodě blízkých segmentů krajiny (Kerský les a lesy Polabského luhu, kterými trasa D11 prochází), evropsky významné lokality sítě Natura 2000 a přírodního parku Kersko-Bory. Tyto indikátory ukazují na cennost některých znaků přírodní charakteristiky KR přítomné v trase koridoru a vliv NZ na tyto potenciální hodnoty KR bude posuzován v kap. 4.

3.2 Kulturní a historická charakteristika KR a její znaky

Odborná a metodická východiska kulturní a historické charakteristiky jsou podrobně popsány v publikaci KUPKA, J., *Krajiny kulturní a historické*. Praha: ČVUT, 2010, ve které je uvedena veškerá použitá literatura a prameny.

3.2.1 Krajina v sobě skrývá **stopy kulturního a historického vývoje**. Tyto stopy dokládají odlišnosti a specifické rysy vývoje krajiny v závislosti na přírodních podmínkách krajiny, na kulturních tradicích i na významných impulsech vývoje krajiny, jakými byly politické události nebo vliv významných osobností. **Kulturní a historická charakteristika KR** je především dána způsobem využívání krajiny. Projevuje se vnímatelnými znaky, stopami kultivace a osidlování krajiny a způsobem využívání přírodních zdrojů. Kulturní charakteristika s sebou přináší historické souvislosti, a proto nelze jednu od druhé oddělit. Mnohé ze znaků kulturní a historické charakteristiky KR jsou takovými hodnotami, které jsou chráněny památkovou péčí. Skutečnost, že některý prvek krajiny je (národní) kulturní památkou, že určitý segment krajiny či sídla je památkovou zónou nebo rezervací dle Památkového zákona (20/1987 Sb.), představuje z hlediska KR (analogicky k přítomnosti ochranných institutů ZOPK v případě přírodní charakteristiky) **indikátor přítomnosti kulturních a historických hodnot** (tkvících v cennosti a významu nebo ve vizuálním projevu), které mohou významně spoluvytvářet rázovitost krajiny.

3.2.2 Středolabská tabule je díky kvalitní půdě a příznivým klimatickým podmínkám soustavně obývána a intenzivně zemědělsky využívána již od pravěku, což dokládá velké množství archeologických památek většiny archeologických kultur obývajících středočeský prostor. Oblast Čelákovicka přiléhá k severovýchodnímu okraji Prahy. Procházejí jí významné komunikace, železnice a silniční a dálniční radiály směřující do Prahy, na které se váže nová komerční zástavba skladů a logistických center. Mezi těmito dopravními a urbanizačními osami leží zemědělská krajina s kompaktními, poměrně velkými či středně velkými původně zemědělskými obcemi, které mají vesměs dosud venkovský ráz, spojenými hustou sítí komunikací. Obce v blízkosti metropole jsou však obkloповány novou „kobercovou“ zástavbou rodinných domů a nabývají ráz výrazně suburbánní. Levý břeh Labe je dále od Prahy s výjimkou lesů kolem Sadské (Kerský les) využíván hlavně jako zemědělská půda, s minimem rozsáhlejších přírodně blízkých krajinných prvků (vázané na koridory drobných toků, na nevýrazné vyvýšeniny a svahy). Pole jsou velká, nivní louky byly v minulosti rozorávány a staly se vzácností. Krajina byla vodohospodářskými úpravami a hospodářskou činností značně pozměněná, s náhradními společenstvy kulturní stepi a mozaikou druhotných lesních stanovišť menšího rozsahu, je hustě prostoupena dopravními stavbami, prochází jí dálnice D11, železniční trati, silnice prvních a nižších tříd. Celá širší oblast je úzce spojena s počátky slovanského osídlení Čech. Ve staré sídelní oblasti se nachází velké množství historických měst a vesnic, památkově cenných objektů a míst i významné archeologické lokality. V širší oblasti leží významná města Nymburk a Poděbrady, starobyloou lokalitou je i Sadská, kde bývalo na kopci slovanské hradiště a přemyslovský knížecí dvorec, správní středisko kraje, s dominantou kostela sv. Apolináře na Sadském kopci. Zajímavou sídelní skupinu představují tzv. Poděbradské Lhoty. Jde o ostrov specifické středověké kolonizace v levobřežní části neúrodného a písčitého Poděbradska v podobě krátkých ulicových lánových vsí založených německým právem v polovině 14. století Bočky z Kunštátu (Kostelní Lhota, Přední Lhota, Vrbová Lhota a Písková Lhota), zatímco v širokém okolí převažují různorodé především návesní vesnické půdorysy. Ještě k nim patřila dnes zcela zaniklá ves Kří v části písečného lesního komplexu mezi Sadskou a Labem v lese zvaném Kersko. Uvedené vsi v současnosti nevykazují významnější urbanistické či architektonické hodnoty, jsou ale dokladem jisté specifické fáze středověké kolonizace Poděbradska.

3.2.3 Ne všechny přítomné znaky kulturní a historické charakteristiky KR představují též hodnotu krajinného rázu ve smyslu §12 ZOPK. Zvýšenou hodnotu znaků kulturní a historické charakteristiky KR indikují tzv. indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky. Jejich výskyt v PDoKP (dle posuzovaných úseků) ukazuje následující tabulka:

Indikátory důležitých znaků nebo hodnot kulturní a historické charakteristiky vč. hodnot indikovaných ochranou dle zák. 20/1987 Sb., o státní památkové péči		přítomnost indikátoru v řešeném území								
		X přítomen v PDoKP (X) přítomen v širším kontextu - nepřítomen								
		Úsek 1 PDoKP1	Úsek 2 PDoKP2 PDoKP3	Úsek 3 PDoKP4	Úsek 4	Úsek 5	Úsek 6 PDoKP5	Úsek 7 PDoKP6	Úsek 8	Úsek 9
1	Přítomnost památkové rezervace (MPR, APR, VPR, PR vč. navrhovaných a vč. OP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Přítomnost památkové zóny (MPZ, VPZ, KPZ vč. navrhovaných a vč. OP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Přítomnost národní kulturní památky či areálu (vč. OP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Přítomnost kulturní nemovité památky či areálu (vč. OP)	(X)	-	(X)	X	-	-	(X)	-	-
5	Přítomnost architektonicky, historicky nebo urbanisticky cenné stavby / souboru	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Přítomnost zřetelně se uplatňujících archeologických lokalit	-	-	-	-	-	-	-	-	-

7	Zřetelně dochovaná urbanistická struktura či struktura osídlení	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Zřetelně dochovaná historická krajinná struktura (vč. komponované krajiny)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Přítomnost kulturních dominant (dominantních rysů)	-	-	-	X	-	-	-	-	-
10	Přítomnost míst s důležitým kulturním či historickým významem	-	-	-	X	-	-	-	-	-

Odůvodnění:

ad 1: Úsek 1: Zámek Jirny (520 m od osy dálnice), kostel sv. Václava Nehvizdy (515 m od osy dálnice), sklep Nehvizdy (495 m od osy dálnice)
Úsek 3: Kostel Nalezení sv. Kříže Bříství (390 m od osy dálnice), Brány usedlostí čp. 7 (320 m) a čp. 26 Bříství, socha sv. Jana Nepomuckého Bříství (390 m od osy dálnice)
Úsek 4: Zřícenina kaple Povýšení sv. Kříže u Bříství (190 m od osy dálnice, ovšem v kontaktu se záměrem)
Úsek 7: Kostel Nanebevzetí Panny Marie Kostelní Lhota (650 m od osy dálnice)

ad 5: Některé objekty v okolních obcích vykazují architektonické, historické či urbanistické hodnoty, mimo vymezený PDoKP (PDoKP 1-6 + PDoKP-50), tj. mimo relevantní vliv záměru

ad 6: Jedná se o starou sídelní krajinu s kontinuální přítomností člověka již od neolitu. V území se nachází velké množství území s archeologickými nálezy, nejedná se však o zřetelně se uplatňující archeologické lokality (hradiště atd.).

ad 7: Většina obcí v okolí dálnice D11 má ve svém historickém jádru částečně dochovanou urbanistickou strukturu. Všechna historická jádra se nachází mimo vymezený PDoKP (PDoKP 1-6 + PDoKP-50), tj. mimo relevantní vliv záměru. Historickou sídelní strukturu doplňují samostatně stojící hospodářské dvory, vesměs přestavěné, bez architektonické či památkové hodnoty, ovšem ve své původní poloze.

ad 8: V historické kulturní krajině jsou dochované fragmenty historické krajiny (ojedinělé rybníky), trasy původních cest (transformovaných do silnic různých kategorií), jádra původních agrárních vsí, hospodářské dvory, velké lesní celky, sady na Horeckých vrších. Zachován je i historicky vzniklý charakter intenzivně obhospodařované zemědělské krajiny. Historické krajinné struktury však v dnešní krajině nehrají významnou roli, nejsou zřetelnými a rozlišitelnými znaky krajinného rázu. Specifickou sídelní strukturu původně krátkých lánových vsí představují tzv. Poděbradské Lhoty (v okolí trasy Písková, Kostelní a Vrbová Lhota).

ad 9: Úsek 4: Zřícenina kaple Povýšení sv. Kříže u Bříství (190 m od osy dálnice). Objekt, nacházející se na vrcholu tzv. Křížové hůry tvoří výrazný krajinnotvorný prvek a pohledovou dominantu. Kulturní dominanty v okolních sídlech (kostely) vč. dominanty starobylého kostela sv. Apolináře v Sadské jsou ve značné vzdálenosti, tj. mimo relevantní vliv záměru.

ad 10: Úsek 4: Zřícenina kaple Povýšení sv. Kříže u Bříství (190 m od osy dálnice).

3.2.4 Kulturní a historická charakteristika KR v jednotlivých specifických PDoKP (1-6) je popsána tabelární formou pomocí identifikace a klasifikace znaků KR. V úsecích (PDoKP-50), kde v krajině nevznikají nové znaky (viz kap. 2.2.3.2 a 2.2.3.3), jsou posuzovány pouze přítomné hodnoty a zákonná kritéria (3.2.3), do kterých by mohl NZ zasahovat, identifikace a klasifikace znaků KR by zde nepřinesla nové výsledky.

Znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky KR		Klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní O neutrální N negativní	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
PDoKP 1				
1	Přítomnost ve staré sídelní oblasti osídlené od pravěku	O	X	X
2	Dochované trasy některých cest (Poděbradská, Brandýská)	O	X	X
PDoKP 2				
1	Přítomnost ve staré sídelní oblasti osídlené od pravěku	O	X	X
2	Dochované trasy některých cest (III/2455, Pražská)	O	X	X
PDoKP 3				
1	Přítomnost ve staré sídelní oblasti osídlené od pravěku	O	X	X

2	Dochované trasy některých cest (III/2458)	O	X	X
3	Chudomelský rybník	+	X	X
4	Areál bývalého Chudomelského mlýna (vodní mlýn doložen od 16. století), původně samota u Chudomelského rybníka	+	XX	X
5	Částečně dochovaný charakter nivy Výmoly	+	XX	X
PDoKP 4				
1	Přítomnost ve staré sídelní oblasti osídlené od pravěku	O	X	X
2	Ves Bříství středověkého původu s několika památkami a kostelem nalezení sv. Kříže	+	XX	XX
3	Zřícenina kaple Povýšení sv. Kříže na Břístevské hůře – kulturní dominanta	+	XX	XX
4	Částečně dochovaná historická struktura krajiny zemědělského charakteru	O	XX	X
PDoKP 5				
1	Přítomnost ve staré sídelní oblasti osídlené od pravěku	O	X	X
2	Bývalý hospodářský dvůr Vyčerov, původně samota (dnes součást průmyslového areálu)	O	X	X
3	Částečně dochovaná historická struktura krajiny zemědělského charakteru s nedalekým okrajem lesního celku Kersko	O	XX	X
PDoKP 6				
1	Přítomnost ve staré sídelní oblasti osídlené od pravěku	O	X	X
2	Přítomnost ve specifické sídelní enklávě Poděbradských Lhot (středověké silniční lánové vsi Kostelní, Písková, Vrbová a Přední L.)	O	XX	XX
3	Historická trasa silnice II/611 a některých cest (novodobá poutní cesta Blaník – Říp) v zemědělské krajině	O	X	X
4	Částečně dochovaná urbanistická struktura a některé historické objekty Kostelní Lhoty vč. kostela Nanebevzetí Panny Marie	+	XX	X
5	Hřbitov Kostelní Lhota s kaplí	+	X	X

3.2.5 Komentář k tabulkám (3.2.3, 3.2.4). Tabulka specifických PDoKP (1-6) ukazuje, že přímo v jednotlivých PDoKP nejsou přítomny jedinečné či význačné znaky kulturní a historické charakteristiky, byť trasa prochází intenzivně využívanou historicky osídlenou agrární krajinou s vesnicemi středověkého původu a množstvím archeologických nálezů. Trasa D11 a na ní vázané struktury výrazně pozměnily strukturu a ráz dotčené krajiny (trasa dálnice neodpovídá původní cestní síti), sídla v blízkosti Prahy jsou výrazně ovlivněna plošnou suburbanizací, od Prahy vzdálenější vesnice podél trasy mají sice částečně venkovský ráz, ale jsou značně přestavěné a směrem k dálnici doprovázené nejrůznějšími areály (průmysl, zahradnictví atd.). Vliv na identifikované a klasifikované znaky bude posuzován v kap. 4.

V jednotlivých úsecích (PDoKP-50) jsou přítomny indikátory, především kulturní nemovité památky, ale především až v širším krajinném kontextu, mimo vymezený PDoKP. Nejbližší záměru se nachází zřícenina kaple sv. Kříže u vesnice Bříství. Cennější lokality (Sadská, Poděbrady) či objekty (kostely, zámek) jsou již ve značné vzdálenosti od záměru. Tyto indikátory ukazují na cennost některých znaků kulturní a historické charakteristiky KR přítomné v trase koridoru a vliv NZ na tyto potenciální hodnoty KR bude posuzován v kap. 4.

3.3 Vizualní charakteristika KR a její znaky

3.3.1 Pojmy použité v popisu vizualní charakteristiky území. Stejně jako se v krajině vizuálně projevují jednotlivé prvky, projevuje se navenek i celková struktura krajinných složek – přírodních a civilizačních. Pro úvahy o krajinném rázu je vnější výraz krajiny – **vzhled krajiny** neboli **krajinný obraz** – základní kategorií, a to proto, že

krajinný ráz je ve smyslu zákona z velké části kategorií vizuální.

Obraz krajiny je pojmem obecným, vyjadřujícím senzuační projev vnitřní struktury krajiny. Různé části – místa a prostory v krajině – se navenek projevují rozdílně, rozdílná je jejich krajinná scéna. Oproti obecnému pojmu „obraz krajiny“ se pojmu „krajinná scéna“ používá při vyjádření obrazu určité krajiny – místa nebo prostoru v určitém čase. Dílčí části krajinné scény, u kterých je záběr vnímání nějakým způsobem usměrněn, ohraničen nebo rámován, jsou označovány jako „krajinné scénérie“. Krajinná scéna a jednotlivé scénérie jsou tvořeny množstvím hmotných a vizuálně se projevujících prvků. Tyto prvky mohou mít přírodní či antropogenní povahu. Krajinnou scénu charakterizuje přítomnost takových prvků a jejich struktur, jakými jsou body a bodové struktury, linie a líniové struktury, plochy a plošné struktury, texturní a barevné struktury a prostory a prostorové struktury. Přítomností prvků a jejich struktur vznikají určité vizuální jevy, které mohou představovat podstatné **znaky krajinného rázu**, přičemž znak krajinného rázu má stránku obsahovou a stránku vizuální.

V krajinné scéně a v jednotlivých scénériích lze vyjádřit a popsat výjimečnost **estetických hodnot** krajiny, nebo naopak absenci takových hodnot. Estetická hodnota krajiny vzniká z pozitivně přijímaných vlastností vnímané krajiny (prostorové vztahy, krajinná scéna) a z pozitivních postojů vnímajícího subjektu (emocionálně i racionálně podmíněných). Je vnímatelným specifickým projevem přírodních, kulturních a vizuálních hodnot, harmonického měřítka a harmonických vztahů v krajině. Ty jsou popisovány identifikací znaků jednotlivých charakteristik.

Při identifikaci estetických hodnot vycházíme z toho, že tyto hodnoty – působivost krajiny a její schopnost vzbuzovat pozitivní estetické dojmy resp. prožitky vychází mimo subjektivních hledisek také z objektivních okolností pozorování a vnímání. Těmito objektivními okolnostmi rozumíme za prvé **fyzický vztah subjektu a objektu** a za druhé **objektivní vlastnosti krajiny** (objektu). Objektivními, identifikovatelnými a popsatelnými vlastnostmi jsou konfigurace a charakter prvků krajinné scény, prostorová skladba, rozlišitelnost a jedinečnost krajinné scény a přítomnost, cennost a vzájemná konfigurace prvků přírodní, kulturní a historické charakteristiky.

3.3.2

Jedná se o intenzivně využívanou agrární krajinu velkého měřítka, bez výrazných členících strukturních prvků a bez zřetelného vymezení, která se převážně vyznačuje nevýrazností terénu, malou diverzitou prvků krajinné scény a absencí harmonie měřítka a vztahů v krajině. Průhledy krajinou jsou otevřené, se vzdálenými horizonty, zobrazující krajinu velkých prostorových dimenzí a velkého měřítka se siluetami venkovských sídel a jejich dominantami (Sadský kopec). V obraze krajiny se promítají současně jak sídla se zástavbou, výrobními a skladovými areály, tak technické prvky koridorů vedení VVN a tak i drobné partie vodotečí a lesíků, zjemňující měřítko a kontrastující s otevřeností prostoru. Vegetační doprovody nehlubokých údolí a mírných svahů představují v intenzivně využívané zemědělské krajině sice nečetné, ale dosti výrazné předěly, kde lze vnímat estetickou atraktivitu.

Krajina v blízkosti Prahy má v současnosti výrazně suburbánní charakter. Do původně zemědělského prostoru pronikají rozsáhlé stavební soubory na ekonomicky atraktivních pozemcích, ale také a často současně soubory vyčleňované z měst, tedy sice potřebné, ale svým způsobem překážející a obtěžující. Území v okolí Prahy jsou využívána i k průtahům vyšších řádů infrastruktury, regionálních a nadregionálních komunikací, obchvatů, skladovacích a komerčních areálů, ale i skládek, lomů a pískoven atp. Mezi těmito novými objekty existují části původního obvykle zemědělského prostoru. V této koláži záměrů přetrvávají poslední pole, louky, remízky a je zde vymezen minimálně dimenzovaný systém biokoridorů, spojující většinou plošně skromná biocentra.

Dále od Prahy nabývá krajina výrazně agrárního charakteru s velkými lány málo členěných polí, do které vstupují větší přírodní celky. V přehledné zemědělské krajině hrají v prostorových vztazích velikou roli hmoty stromových porostů rozsáhlého

lesního celku Kerského lesa a velkých lesních ploch jižně od Poděbrad (Polabský luh) s přírodě blízkými interiéry a přítomností vizuální atraktivity, ale i zřetelné svahy Horeckých vrchů (Horky), což je rozsáhlá svědecká plošina se dvěma úrovněmi terasy Labe s výraznými okrajovými svahy.

- 3.3.3** Ne všechny přítomné znaky vizuální charakteristiky KR představují též estetickou hodnotu ve smyslu §12 ZOPK. Zvýšenou vizuální atraktivitu (potenciální estetickou hodnotu) znaků krajinného rázu indikují tzv. indikátory přítomnosti zvýšené vizuální hodnoty. Jejich výskyt v PDoKP (dle posuzovaných úseků) ukazuje následující tabulka:

Indikátory důležitých znaků nebo hodnot vizuální charakteristiky KR v PDoKP – I. analytická kritéria prostorové skladby		přítomnost indikátoru v řešeném území X přítomen v PDoKP (X) přítomen v širším kontextu - nepřítomen								
		Úsek 1 PDoKP1	Úsek 2 PDoKP2 PDoKP3	Úsek 3 PDoKP4	Úsek 4	Úsek 5	Úsek 6 PDoKP5	Úsek 7 PDoKP6	Úsek 8	Úsek 9
Charakter vymezení prostorů v PDoKP										
1	Zřetelné vymezení prostorů terénním horizontem	-	-	(X)	X	-	-	-	-	-
2	Zřetelné vymezení prostorů okraji porostů (okraje lesů a celků mimolesní zeleně)	(X)	(X)	(X)	X	X	(X)	(X)	X	X
3	Zřetelné vymezení prostorů cennou zástavbou	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Vymezení prostorů více horizonty (řazení horizontů do více prostorových plánů)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Charakteristické průhledy, přítomnost míst panoramatického vnímání krajiny	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rysy prostorové struktury v PDoKP										
6	Maloplošná struktura (mozaika drobných ploch a prostorů převažujícím přírodním charakterem)	-	(X)	-	-	-	-	-	-	-
7	Maloplošná struktura (mozaika s výraznými prvky rozptýlené zeleně v zemědělské krajině)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Velkoplošná struktura otevřených ploch a větších porostních celků s harmonickým výrazem	-	-	-	-	-	-	(X)	-	-
Konfigurace liniových prvků v PDoKP										
9	Zřetelné linie morfologie terénu (horizonty, hrany)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Zřetelné linie vegetačních prvků (okraje lesů a celků mimolesní zeleně vč. liniové zeleně)	-	-	-	-	X	(X)	(X)	X	X
11	Zřetelné linie zástavby	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Konfigurace bodových prvků v PDoKP										
12	Přítomnost zřetelných terénních dominant	-	-	(X)	X	-	-	-	-	-
13	Přítomnost zřetelných architektonických dominant	-	(X)	(X)	X	-	-	-	-	-
14	Neobvyklý tvar nebo druh dominanty	-	-	-	X	-	-	-	-	-
15	Přítomnost vedlejších prostorových akcentů	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Odůvodnění:										
ad 1: Úsek 3: V dálkových průhledech otevřenou krajinou se objevují zalesněné vyvýšeniny: Přerovská hůra, Semická hůra, Břístevská hůra, Horecké vrchy (Horky) Úsek 4: Nízký vyvýšený horizont Horeckých vrchů a lesa Mračnice přiléhající k trase D11										
ad 2: Úsek 1: Okraj zámeckého parku Jirny se vzrostlými stromy vůči otevřené polní krajině (mimo PDoKP) Úsek 2: Zřetelný zalesněný svah Skřivánku vymezující prostor údolí Výmoly jižně od dálnice D11										

Úsek 3 – zalesněné horizonty v dálkových průhledech (Přerovská hůra, Semická hůra, Břístevská hůra, Horecké vrchy)
 Úsek 4: Zalesněné svahy Horeckých vrchů a lesa Mračenice přiléhající k trase D11, zalesněná Břístevská hůra v kontaktu s D11, okraj lesního celku Psárce severně od trasy dálnice D11
 Úsek 5: Zalesněné okraje Kerského lesa (PPK Kersko-Bory)
 Úsek 6: Okraj Kerského lesa ve vedlejším úseku
 Úsek 7: Lesní plochy jižně od Kostelní Lhoty výrazně oddělují dálnici od vesnice a tvoří zřetelný okraj
 Úsek 8: Zřetelný okraj lesního celku jižně od Poděbrad (Polabský luh) na východním okraji úseku
 Úsek 9: Lesní okraje zalesněného Polabského luhu (zřetelně vymezené plochy luk na východním okraji NZ)

ad 6: Úsek 2: přírodě blízký charakter dílčích partií údolí Výmoly pod zalesněnými svahy Skřivánku
ad 8: Úsek 7: Dílčí partie krajiny v okolí Kostelní Lhoty mohou díly plochám lesní a nelesní zeleně vykazovat harmonický výraz
ad 10: Úsek 5: Z dálky viditelný zřetelný a výrazný okraj Kerského lesa
 Úsek 6: Okraj Kerského lesa ve vedlejším úseku
 Úsek 7: Lesní okraje jižně od Kostelní Lhoty vytvářejí zřetelné linie a prostorové hranice
 Úsek 8: Okraj lesního celku jižně od Poděbrad
 Úsek 9: Linie lesních okrajů vymežující louky na východním okraji PDoKP
ad 12: Úsek 3: V dále průhledy na Přerovskou hůru, Semickou hůru, Břístevskou hůru a Horecké vrchy (ve vedlejším úseku)
 Úsek 4: Nevysoká, ale z dálnice D11 zřetelná dominanta Břístevské hůry (v kontaktu se záměrem)
ad 13: Úsek 2: (mimo PDoKP) průhledy ze silnice III/2458 na siluetu Mochova s dominantou kostela sv. Bartoloměje.
 Úsek 3: Průhled na Břístevskou hůru se zříceninou kaple sv. Kříže ve vedlejším úseku, průhledy na siluetu Bříství s kostelem nalezení sv. Kříže
 Úsek 4: Dominanta zříceniny kaple sv. Kříže na Břístevské hůře (v kontaktu se záměrem)
ad 14: Úsek 4: Zřícenina kaple sv. Kříže na Břístevské hůře

Indikátory důležitých znaků nebo hodnot vizuální charakteristiky KR v PDoKP – II. shrnující kritéria individuality, harmonického měřítka a vztahů v krajině		přítomnost indikátoru v řešeném území								
		X přítomen v PDoKP (X) přítomen v širším kontextu - nepřítomen								
		Úsek 1 PDoKP1	Úsek 2 PDoKP2 PDoKP3	Úsek 3 PDoKP4	Úsek 4	Úsek 5	Úsek 6 PDoKP5	Úsek 7 PDoKP6	Úsek 8	Úsek 9
Estetická atraktivnost a rozlišitelnost										
1	Výraznost, neopakovatelnost, zapamatovatelnost scenerie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Neopakovatelnost krajinných forem	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Výraznost a nezaměnitelnost významu prvků krajiny ve vizuální scéně	-	-	-	X	-	-	-	-	-
4	Výraznost či nezaměnitelnost způsobů hospodářského využití krajiny	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Kontrast, symetrie, vyvážená asymetrie, gradace, dynamické či statické působení jako výrazný rys krajinné scény	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Harmonie měřítka										
6	Zřetelná harmonie měřítka zástavby bez výrazně měřítkově vybočujících staveb	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Zřetelný soulad měřítka prostoru a měřítka jednotlivých prvků	-	-	-	-	-	-	-	-	(X)
8	Dochované tradiční měřítkové vztahy stop hospodářské činnosti a krajiny	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Harmonie vztahů v krajině										
9	Soulad forem osídlení a přírodního prostředí	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Harmonický vztah zástavby a přírodního rámce	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Soulad hospodářské činnosti a přírodního prostředí	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Uplatnění kulturních dominant v krajinné scéně	-	(X)	X	X	-	-	-	-	-
13	Uplatnění míst s kulturním významem	-	-	-	-	-	-	-	-	-

14	Působivá skladba prvků krajinné scény	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Výrazně přírodní nebo přírodě blízký charakter scenerie	-	(X)	-	(X)	X	-	(X)	X	X

Odůvodnění:
ad 3: Úsek 4: rozpoznatelný a nezaměnitelný krajinný prvek zříceniny kaple sv. Kříže na Břístevské hůře (z dálnice D11) – v kontaktu se záměrem
ad 7: Louky při východním okraji PDoKP vymezené lesními porosty Polabského luhu vykazují harmonický soulad měřítka a vztahů, vesměs ovšem narušených přítomností trasy dálnice D11 (zejména plochy luk ve větší vzdálenosti od D11, tj. mimo PDoKP)
ad 12: Úsek 2: dominanta kostela sv. Bartoloměje v Mochově ze silnice III/2458
Úsek 3: dominanta zříceniny kaple sv. Kříže na Břístevské hůře (v kontaktu s PDoKP), vzdálené průhledy na dominantu kostela nalezení sv. Kříže v Břiství
Úsek 4: dominanta zříceniny kaple sv. Kříže na Břístevské hůře (v kontaktu s PDoKP)
ad 15: Úsek 2: přírodě blízké dílčí partie Výmoly pod Skřivánkem
Úsek 4: přírodě blízké dílčí scenerie vázané na svahy Horeckých vrchů
Úsek 5: Rozsáhlé lesní plochy s přírodě blízkými interiéry přírodního parku Kersko-Bory
Úsek 7: Dílčí partie v okolí lesních ploch v okolí Kostelní Lhoty a podél údolí Výrovky mohou vykazovat harmonické vztahy dané přírodě blízkým charakterem scenerií.
Úsek 8: lesní plochy jižně od Poděbrad (Polabský luh) – trasa jím prochází. Přírodě blízké partie kolem Pískovny, dílčí přírodní scenerie vázané na menší přírodě blízké prvky krajiny (remízky, rybník u odpočívky Vrbová Lhota)
Úsek 9: Plochy lesů a lesní interiéry Polabského luhu jižně od Poděbrad (trasa NZ jimi prochází)

3.3.4 Vizualní charakteristika KR v jednotlivých specifických PDoKP (1-6) je popsána tabulární formou pomocí identifikace a klasifikace znaků KR. V úsecích (PDoKP-50), kde v krajině nevznikají nové znaky (viz kap. 2.2.3.2 a 2.2.3.3), jsou posuzovány pouze indikované přítomné hodnoty (3.3.3), do kterých by mohl NZ zasahovat, identifikace a klasifikace znaků KR by zde nepřinesla nové výsledky.

Znaky a hodnoty vizuální charakteristiky KR		klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
		+ pozitivní O neutrální N negativní	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
PDoKP 1				
1	Plochá otevřená krajina s monotónním reliéfem	O	XXX	X
2	Suburbánní ráz s velkoplošnou komerční a rezidenční zástavbou, dopravní a technickou infrastrukturou	O	XXX	X
3	Krajina s absencí harmonického měřítka a harmonických vztahů	N	XXX	X
PDoKP 2				
1	Plochá otevřená krajina s monotónním reliéfem	O	XXX	X
2	Suburbánní ráz s velkoplošnou komerční a rezidenční zástavbou, dopravní a technickou infrastrukturou	O	XXX	X
3	Krajina s absencí harmonického měřítka a harmonických vztahů	N	XXX	X
4	Dálkové průhledy otevřenou krajinou	O	XXX	X
PDoKP 3				
1	Mělké údolí Výmoly v otevřené krajině s plochým návrším Skřivánek	+	XXX	X
2	Harmonie měřítka a vztahů v dílčích partiích krajiny v údolí Výmoly a kolem Chudomelského rybníka	+	XX	X
3	Přírodě blízký charakter zalesněných svahů Skřivánku a dílčích partií zatravněného údolí Výmoly	+	X	X
4	Trasa D11 na náspu jako výrazná bariéra a technický prvek v území	N	XXX	X
5	Výhledy na vzdálenou siluetu Mochova s dominantou kostela sv. Bartoloměje	+	X	X

6	Měřítkově uměřená zástavba v okolí Chudomelského mlýna s rybníkem a zelení	+	X	X
PDoKP 4				
1	Plochá otevřená krajina s monotónním reliéfem	O	XXX	X
2	Dálkové průhledy plochou krajinou s nízkými horizonty	O	XX	X
3	Terénní vyvýšenina Břístevské hůry a dálkový pohled na Semickou hůru a Horecké vrchy	+	XX	X
4	Dominantní působení MUK Bříství s mostem a rameny, PHS a dalšími doprovodnými objekty	N	XXX	X
5	Krajina s absencí harmonického měřítka a harmonických vztahů	N	XXX	X
6	Kulturní dominanta zříceniny kaple sv. Kříže na Břístevské hůře	+	XX	X
PDoKP 5				
1	Plochá otevřená krajina s monotónním reliéfem	O	XXX	X
2	Dálkové průhledy otevřenou krajinou	O	XXX	X
3	Neudržovaný areál bývalého dvora Vyčerov industriálního charakteru (komín, haly) s ruderálními porosty	O	XX	X
4	Krajina s absencí harmonického měřítka a harmonických vztahů	N	XXX	X
PDoKP 6				
1	Plochá otevřená krajina s monotónním reliéfem	O	XXX	X
2	Dálkové průhledy otevřenou krajinou	O	XXX	X
3	Přírodě blízký charakter a harmonické měřítka dílčích scénérií v prostoru mezi D11 a lesním okrajem jižně od Kostelní Lhoty	+	X	X
4	Zřetelné vymezení drobného prostoru pod náspem D11 zelení na násypu a okrajem lesa	+	XX	X

3.3.5 Komentář k tabulkám (3.3.3, 3.3.4). Ve vymezených PDoKP (1-6) nejsou vesměs přítomné znaky estetické hodnoty, harmonického měřítka a harmonických vztahů. Krajina je silně pozměněná, v okolí Prahy intenzivně suburbanizovaná, dále velkoplošně agrárně využívaná, ovlivněná stávající trasou dálnice D11. Sídla jsou silně pozměněná, s množstvím novodobé zástavby, přestaveb, nových areálů, bez harmonického zapojení původních vsí do zemědělské krajiny. Vizuelně atraktivnější partie jsou vázány pouze na koridory vodotečí a drobné přírodě blízké enklávy (terénní elevace). Vliv na identifikované a klasifikované znaky bude posuzován v kapitole 4.

Podobný charakter má celý PDoKP (PDoKP-50). Jistotou vizuální atraktivitu vykazují partie vedoucí lesními celky (Kerský les a lesy jižně od Poděbrad) s přírodě blízkým charakterem scénérií a lesních interiérů, ovšem s výrazným negativním vlivem stávající trasy D11, takže ani zde nelze vnímat výrazné harmonické měřítka a vztahy (pouze v dílčích scénériích), do kterých by mohl záměr zasahovat. Indikátory v tabulce ukazují na potenciální cennost některých znaků vizuální charakteristiky KR přítomné v trase koridoru a vliv NZ na tyto potenciální hodnoty KR bude posuzován v kap. 4.

4 VLIV NZ NA IDENTIFIKOVANÉ ZNAKY A HODNOTY

4.1 Vliv NZ na zákonná kritéria ochrany krajinného rázu

4.1.1 Vliv na rysy a hodnoty přírodní charakteristiky

4.1.1.1 Míru zásahů NZ do některých znaků a hodnot přírodní charakteristiky KR, ukazuje následující tabulka. Pro přehlednost je zpracována po úsecích, jsou v ní obsažené znaky identifikované v jednotlivých PDoKP (1-6) a hodnoty indikované standardizovanými indikátory v celých úsecích (PDoKP-50):

Znaky a hodnoty přírodní charakteristiky KR			klasifikace znaků			Vliv NZ O žádný X slabý XX středně silný XXX silný XXXX stírající	
			dle projevu	dle významu	dle ceny		
1	1	1	Ploše pahorkatinný reliéf Čakovické tabule	O	XXX	X	O
		2	Zářez dálničního tělesa D11, protihlukové valy u průmyslového areálu	O	XX	X	X
		3	Výsadby na svazích zemního tělesa dálnice	+	XX	X	X*
		4	Zeleň zahrad rodinných domů	+	X	X	O
2	2	1	Ploše pahorkatinný reliéf Čakovické tabule	O	XXX	X	O
		2	Zářez dálničního tělesa D11	O	XX	X	X
		3	Výsadby na svazích zemního tělesa dálnice a podél III/2455	+	XX	X	X*
	3	1	Ploše pahorkatinný reliéf Čakovické tabule	O	XXX	X	O
		2	Násyp dálničního tělesa D11	O	XX	X	X
		3	Výsadby na svazích zemního tělesa dálnice a podél III/2458	+	XX	X	X*
		4	Výmola a její drobný přítok s doprovodnou vegetací (NRBK, VKP)	+	XX	XX	X
		5	Chudomelský rybník s břehovou vegetací (VKP)	+	X	X	O
		6	Lesní plocha na svahu návrší Skřivánek nad Výmolou (RBC, VKP)	+	XX	XX	O
		7	Menší plochy trvalých travních porostů na dně údolí (LBC, VKP)	+	X	X	X
Malý remíz na vyvýšenině mezi Mochovem a Nehvizdy (registrované VKP u Nových skal)			+	X	X	O	
3	4	1	Ploše pahorkatinný reliéf Kouřimské plošiny	O	XXX	X	O
		2	Násyp dálničního tělesa D11, mírný zářez II/272	O	XX	X	X
		3	TTP a výsadby na zemním tělese dálnice D11, podél II/272 a v prostoru MÚK (mezi rameny)	+	XX	X	X*
		4	Zeleň zahrad rodinných domů	+	X	X	O
	Drobné vodoteče s nevýraznými břehovými porosty podcházející D11 – Týnický potok, Novodvorský potok (VKP ze zákona)			+	X	X	X
4	Lesní plochy lemující dálnici – svahy Horeckých vrchů, Mračnice, remízek pod Palečkem (VKP ze zákona)		+	XX	X	X**	
	Břístevská hůra (EVL a PP Polabské hůry)		+	XX	XX	O/X	

5	Drobná vodoteč Velenský potok podcházející dálnici (VKP ze zákona)		+	X	X	X	
	Rozsáhlý lesní porost – Kerský les (dálnice prochází lesem) přírodního parku Kersko-Bory (RBK)		+	XXX	XX	X**	
6	5	1	Rovinný reliéf Sadské roviny	O	XXX	X	O
		2	Šembera s břehovou a doprovodnou vegetací (RBK, VKP)	+	XX	XX	X
		3	Náletové porosty a TTP mezi Šemberou a prům. areálem	+	X	X	X
		4	Doprovodné porosty podél dálnice D11	+	X	X	X*
	Drobná regulovaná vodoteč – Milčický potok (VKP ze zákona)		+	X	X	X	
	RBC Šembera tvořené regulovanými vodotečemi s břehovou a doprovodnou zelení, polními plochami a menšími lučními porosty		+	X	XX	O/X	
7	6	1	Rovinný reliéf Sadské roviny	O	XXX	X	O
		2	Násyp silnice III/32914	O	XX	X	X
		3	Porosty na svazích násypu silnice III/32914, doprovodná zeleň podél dálnice D11	+	XX	X	X*
		4	Menší lesní plocha (VKP) mezi zastavbou Kostelní Lhoty a dálnicí	+	XX	X	O
		5	Drobná sezónní vodoteč pod násypem (odvodňovací kanál)	O	X	X	X
	Vodoteče s břehovými porosty – Výrovka s údolní nivou (RBK, VKP), potok Káča (VKP)		+	X	X	X	
	Menší lesy a remízky v okolí Kostelní Lhoty (VKP)		+	X	X	O	
8	Drobná vodoteč s břehovou vegetací – Sokolečská strouha (VKP)		+	X	X	X	
	Vodní plochy – Pískovna jihovýchodně od obce Písková Lhota a vodní plocha u odpočívky (VKP)		+	X	X	O	
	Lesní plochy u odpočívky Vrbová Lhota (NRBK)		+	XX	X	X**	
	Rozsáhlé lesy Polabského luhu (NRBC, VKP)		+	XX	XX	X**	
9	Rozsáhlé lesy Polabského luhu (NRBC, VKP, EVL)		+	XXX	XX	X**	
	Drobné bezejmenné sezónní vodoteče v lese (VKP)		O	X	X	X	
Poznámka:							
* Výsadby na zemním tělese dálnice budou muset být vzhledem k záměru odstraněny, budou ovšem nahrazeny novými výsadbami na rozšířeném tělese dálnice, proto je vliv na tyto znaky klasifikován jako slabý, neboť z hlediska krajinného rázu (působení v krajinné scéně) se jedná o zásah (změnu) dočasný.							
** V místech, kde dálnicí lemují les, dojde ke kácení a následně k nové výsadbě. Z hlediska KR se jedná o dočasnou změnu, byť záměr bude představovat trvalý zábor určité plochy (rozšíření zemního tělesa dálnice), tím však nedojde ke změně KR (charakteru krajiny, zastoupení znaků v krajinné scéně), proto je vliv klasifikován jako slabý.							

4.1.1.2 **Shrnutí vlivu na znaky a hodnoty přírodní charakteristiky.** Řešené území intenzivně využívané agrární a suburbánní krajiny nevykazuje mnoho přírodních hodnot, které jsou soustředěné zejména ve velkých lesních celcích (Kersko-Bory, Polabský luh), případně ve vazbě na vodoteče. Záměr zkapacitnění dálnice D11 nevnáší do krajiny nové znaky, nemění ani zastoupení stávajících, pouze některé znaky posiluje. Polohopisně i výškopisně vede v trase stávající dálnice. Vlivy na znaky a hodnoty přírodní charakteristiky KR jsou tedy charakterem záměru silně ovlivněny, a to pouze na bezprostřední vliv rozšíření zemního tělesa dálnice, v rámci kterého bude docházet ke kácení a novým výsadbám, budování nových nadjezdů, mostů a propustků. Novým znakem by mohly být PHS, které jsou ovšem umístěny v místech

bez cennějších hodnot přírodní charakteristiky. Tabulka vlivů ukazuje slabé a žádné vlivy do znaků, které byly klasifikovány dle cennosti jako běžné. Zásahy do význačnějších znaků nejsou četné a jsou spojené zejména s bezprostředními fyzickými zásahy ve vztahu k rozšíření dálničního tělesa do krajiny (kácení, nové výsadby). Vliv nových PHS na znaky a hodnoty přírodní charakteristiky není žádný, případně je slabý. V úhrnu lze vliv na znaky a hodnoty přírodní charakteristiky KR klasifikovat jako maximálně slabý.

Tabulka vlivu na zákonná kritéria ochrany KR (viz §12 zákona)	Vliv NZ
Vliv na rysy přírodní charakteristiky KR	slabý vliv
Vliv na přírodní hodnoty	

4.1.2 Vliv na rysy a hodnoty kulturní a historické charakteristiky

4.1.2.1 Zásah NZ do některých znaků a hodnot kulturní a historické charakteristiky, indikovaných přítomností (či nepřítomností) standardizovaných indikátorů ukazuje následující tabulka:

Znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky KR			klasifikace znaků			Vliv NZ O žádný X slabý XX středně silný XXX silný XXXX stírající	
			dle projevu	dle významu	dle cennosti		
úsek	PDoKP	Identifikované znaky pro jednotlivé PDoKP (1-6) a hodnoty dle indikátorů pro jednotlivé úseky (šedě)	+ pozitivní O neutrální N negativní	XXX zásadní XX spoleurnující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný		
		1	1	1	1	1	1
1	1	1	Přítomnost ve staré sídelní oblasti osídlené od pravěku	O	X	X	O
		2	Dochované trasy některých cest (Poděbradská, Brandýská)	O	X	X	O
2	2	1	Přítomnost ve staré sídelní oblasti osídlené od pravěku	O	X	X	O
		2	Dochované trasy některých cest (III/2455, Pražská)	O	X	X	O
	3	1	Přítomnost ve staré sídelní oblasti osídlené od pravěku	O	X	X	O
		2	Dochované trasy některých cest (III/2458)	O	X	X	O
		3	Chudomelský rybník	+	X	X	O
		4	Areál bývalého Chudomelského mlýna (vodní mlýn doložen od 16. století), původně samota u Chudomelského rybníka	+	XX	X	O
5	Částečně dochovaný charakter nivy Výmoly	+	XX	X	O/X		
3	4	1	Přítomnost ve staré sídelní oblasti osídlené od pravěku	O	X	X	O
		2	Ves Bříství středověkého původu s několika památkami a kostelem nalezení sv. Kříže	+	XX	XX	O
		3	Zřícenina kaple Povýšení sv. Kříže na Břístevské hůře – kulturní dominanta	+	XX	XX	O/X
		4	Částečně dochovaná historická struktura krajiny zemědělského charakteru	O	XX	X	O
4		Zřícenina kaple Povýšení sv. Kříže u Bříství (kulturní památka, kulturní dominanta)	+	XX	XX	O/X	
6	5	1	Přítomnost ve staré sídelní oblasti osídlené od pravěku	O	X	X	O
		2	Bývalý hospodářský dvůr Vyčerov, původně samota (dnes součást průmyslového areálu)	O	X	X	O/X

		3	Částečně dochovaná historická struktura krajiny zemědělského charakteru s neda- lekým okrajem lesního celku Kersko	O	XX	X	O
7	6	1	Přítomnost ve staré sídelní oblasti osíd- lené od pravěku	O	X	X	O
		2	Přítomnost ve specifické sídlení enklávě Poděbradských Lhot (středověké silniční lánové vsi Kostelní, Písková, Vrbová a Přední L.)	O	XX	XX	O
		3	Historická trasa silnice II/611 a některých cest (novodobá poutní cesta Blaník – Říp) v zemědělské krajině	O	X	X	O
		4	Částečně dochovaná urbanistická struk- tura a některé historické objekty Kostelní Lhoty vč. kostela Nanebevzetí Panny Marie	+	XX	X	O
		5	Hřbitov Kostelní Lhota s kaplí	+	X	X	O

4.1.2.2 Shrnutí vlivu na znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky. Krajina v trase NZ nevykazuje mimořádné hodnoty kulturní či historické charakteristiky. Jedná se o značně pozměněnou, intenzivně zemědělsky využívanou a suburbánní krajinu s historickými sídly, archeologickými nálezy a kulturními památkami. Záměr ovšem nevnáší do krajiny nové znaky, ani nemění zastoupení stávajících, pouze některé znaky posiluje. Trasa NZ vede mimo nejvzácnější polohy, ve značné vzdálenosti od kulturních nemovitých památek, v krajině bez zřetelných historických krajinných struktur. Vzhledem k charakteru záměru polohopisně i výškopisně vázaného na stávající D11 nelze předpokládat vliv na znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky.

Tabulka vlivu na zákonná kritéria ochrany KR (viz §12 zákona)	Vliv NZ
Vliv na rysy kulturní charakteristiky	nemá vliv
Vliv na rysy historické charakteristiky	

4.1.3 Vliv na ZCHÚ

4.1.3.1 Záměr je polohopisně i výškopisně totožný s trasou dálnice D11. Nelze tedy předpokládat, že rozšíření dálničního tělesa bude spojeno s významnějším vlivem na ZCHÚ, která se v trase stávající dálnice nenacházejí. Několik maloplošných ZCHÚ je vyhlášeno v určité vzdálenosti od NZ: jde o NPR Libický luh (500 m od osy dálnice), PP Písečný přesyp u Osečka (490 m od osy dálnice), PP Kerské rybníčky (470 m od osy dálnice) a PP Polabské hůry (170 m od osy dálnice). Kromě PP Polabské hůry jde o území ve značné vzdálenosti od záměru, kterým nemohou být dotčeny ani fyzicky, ani vizuálně. Do vizuálního kontextu s NZ se dostává pouze PP Polabské hůry vymezená na Břístevské hůře. Vzhledem k vyvýšené poloze, předmětu ochrany, charakteru záměru a vzdálenosti nelze předpokládat významnější vliv NZ na toto ZCHÚ, neboť se jedná o zkapacitnění stávající dálnice, která již v krajině existuje. Realizace záměru zásadně nemění vztah D11 s dotčenou přírodní památkou, nevnáší do krajiny nové funkce, ani nové znaky.

4.1.3.2 Shrnutí vlivu na zvláště chráněná území. NZ nemůže mít vzhledem k svému charakteru, poloze, vzdálenosti a předmětu ochrany nejbližších ZCHÚ, výrazně větší vliv na ZCHÚ než stávající D11. V úhrnu je tedy vliv NZ na ZCHÚ klasifikován jako nulový.

Tabulka vlivu na zákonná kritéria ochrany KR (viz §12 zákona)	Vliv NZ
Vliv na zvláště chráněná území (ZCHÚ)	nemá vliv

4.1.4 Vliv na VKP

4.1.4.1 V řešeném území se nachází jeden VKP ze zákona U nových skal situovaný cca 150 m od osy dálnice. Jde o malý remíz na vyvýšenině mezi Mochovem a Nehvizdy. Další VKP v území jsou VKP ze zákona, a to zejména vodoteče, z velké části regulované, jen s minimálně vyvinutou údolní nivou, které podtékají stávající trasu D11 (Výmola, Novodvorský potok, Kounický potok, Velenský potok, Šembera, Výrovka, Káča, Sokolečská strouha a další drobnější bezejmenné vodoteče), několik menších rybníků (Chudomelský rybník, Pískovna a vodní plocha u odpočívky Vrbová Lhota) a lesy (menší lesíky a remízy, větší lesní celek představuje Kerský les a lesy jižně od Poděbrad – Polabský luh).

Možnosti vlivu NZ na VKP jsou vzhledem k jeho charakteru (zkapacitnění) omezené. Protože vesměs (kromě několika nových PHS) nevznikají nové znaky krajinného rázu a vizuální vliv na VKP je jen omezený, je největším vlivem vlastní fyzický zásah spojený s rozšířením zemního tělesa dálnice do ploch VKP, zejména kácení lesních porostů lemujících trasu a nové mosty a propustky, kterými drobné vodoteče podcházejí dálnici D11.

4.1.4.2 **Shrnutí vlivu na významné krajinné prvky.** Ačkoli vizuální vliv NZ na význam VKP v krajinné scéně je vzhledem k jeho charakteru omezený, má fyzický vliv na VKP ze zákona situované v jeho bezprostředním okolí. Rozšíření zemního tělesa dálnice bude mít vliv na lesní porosty (kácení, nové výsadby) i na vodní toky podcházející dálnicí (nové propustky, mosty). Z hlediska KR bude tento vliv do značné míry dočasný. Po realizaci nových konstrukcí, nových výsadbách a zapojení nového porostu, nedojde ke změně významu VKP v krajinné scéně. V úhrnu lze tedy vliv NZ na VKP (ve smyslu ochrany krajinného rázu) klasifikovat jako slabý.

Tabulka vlivu na zákonná kritéria ochrany KR (viz §12 zákona)	Vliv NZ
Vliv na významné krajinné prvky (VKP)	slabý vliv

4.1.5 Vliv na kulturní dominanty

4.1.5.1 V řešeném území se nachází několik kulturní dominant, jde zejména o kostely v obcích podél dálnice (kostel sv. Bartoloměje v Mochově, kostel Nalezení sv. Kříže v Bříství), zámek či vzdálenější dominanty (Sadský kopec). Z hlediska vzdálenosti a polohy vůči NZ a charakteru NZ je však relevantní analyzovat pouze vliv na kulturní dominantu zříceniny kaple Povýšení sv. Kříže na Břístevské (Křížové) hůře u obce Bříství. Jde o barokní centrálu (na půdorysu kříže) postavenou roku 1714, která roku 1818 vyhořela. V dnešním stavu představuje zříceninu s prolomenými stěnami a fragmenty kleneb. Objekt, nacházející se na vrcholu Křížové hůry, tvoří výrazný krajinnotvorný prvek a pohledovou dominantu.

4.1.5.2 **Shrnutí vlivu na kulturní dominanty.** NZ znamená zkapacitnění stávající dálnice D11, které spočívá zejména v rozšíření stávajícího dálničního tělesa. Nedojde k výškovým ani polohopisným změnám, které by mohly ohrozit vizuální význam (působení) zříceniny kaple na Křížové hoře, která se nachází na vyvýšeném místě cca 190 m od osy dálnice D11. Ani vybudování nové PHS v rámci MÚK Bříství vzhledem

k poloze a výšce nemůže význam kulturní dominanty nijak snížit. V úhrnu tedy nemá záměr vliv na kulturní dominanty.

Tabulka vlivu na zákonná kritéria ochrany KR (viz §12 zákona)	Vliv NZ
Vliv na kulturní dominanty	nemá vliv

4.1.6 Vliv na estetické hodnoty krajiny, na harmonické měřítko a vztahy

4.1.6.1 Kontaktní zóna příměstské suburbánní a navazující intenzivně využívané zemědělské krajiny ve většině délky trasy nevytváří význačnými pozitivními znaky krajinné scény ani estetickými hodnotami. Harmonické měřítko není až na dílčí scénérie přítomno, harmonické vztahy jsou přítomny pouze velmi omezeně, a to zejména ve vazbě na přírodě blízké segmenty krajiny (lesní interiéry a okraje, dna údolí ve vazbě na vodoteče apod.).

Přítomnost pozitivních znaků a estetických hodnot, harmonického měřítka a vztahů pro pozorovanou krajinnou scénu v rámci jednotlivých úseků je uvedena v analytických standardizovaných tabulkách, které pracují se soustavou indikátorů důležitých (pozitivních) znaků či hodnot KR (3.3.3). Znaky vizuální charakteristiky pro jednotlivé PDoKP (3.3.4) jsou v této hodnotící tabulce proto doplněny o tyto znaky představující indikátory potenciálních hodnot. Míru zásahů NZ do těchto identifikovaných a klasifikovaných znaků vizuální charakteristiky v PDoKP KR ukazuje tabulka:

Znaky a hodnoty vizuální charakteristiky KR			klasifikace znaků			Vliv NZ O žádný X slabý XX středně silný XXX silný XXXX stírající	
			dle projevu + pozitivní O neutrální N negativní	dle významu XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	dle ceny XXX jedinečný XX význačný X běžný		
úsek	PDoKP	Identifikované znaky pro jednotlivé PDoKP (1-6) a hodnoty dle indikátorů pro jednotlivé úseky (šedě)					
1	1	1	Plochá otevřená krajina s monotónním reliéfem	O	XXX	X	O
		2	Suburbánní ráz s velkoplošnou komerční a rezidenční zástavbou, dopravní a technickou infrastrukturou	O	XXX	X	+X
		3	Krajina s absencí harmonického měřítka a harmonických vztahů	N	XXX	X	+X
			Výrazný okraj zámeckého parku Jirny se vzrostlými stromy (vůči otevřené polní krajině)	+	XX	XX	O
2	2	1	Plochá otevřená krajina s monotónním reliéfem	O	XXX	X	O
		2	Suburbánní ráz s velkoplošnou komerční a rezidenční zástavbou, dopravní a technickou infrastrukturou	O	XXX	X	+X
		3	Krajina s absencí harmonického měřítka a harmonických vztahů	N	XXX	X	+X
		4	Dálkové průhledy otevřenou krajinou	O	XXX	X	O
	3	1	Mělké údolí Výmoly v otevřené krajině s plochým návrším Skřivánek	+	XXX	X	O
		2	Harmonie měřítka a vztahů v dílčích partiích krajiny v údolí Výmoly a kolem Chudomelského rybníka	+	XX	X	X
		3	Přírodě blízký charakter zalesněných svahů Skřivánku a dílčích partií zatravněného údolí Výmoly	+	X	XX	O/X
		4	Trasa D11 na náspu jako výrazná bariéra a technický prvek v území	N	XXX	X	+X
		5	Výhledy na vzdálenou siluetu Mochova s dominantou kostela sv. Bartoloměje	+	X	X	O

		6	Měřítkově uměřená zástavba v okolí Chudomelského mlýna s rybníkem a zelení	+	X	X	O
			Zřetelný zalesněný svah Skřivánku vymežující prostor údolí Výmoly jižně od dálnice D11	+	XX	XX	O
3	4	1	Plochá otevřená krajina s monotónním reliéfem	O	XXX	X	O
		2	Dálkové průhledy plochou krajinou s nízkými horizonty	O	XX	X	O
		3	Terénní vyvýšenina Břístevské hůry a dálkový pohled na Semickou hůru a Horecké vrchy	+	XX	X	O
		4	Dominantní působení MÚK Bříství s mostem a rameny, PHS a dalšími doprovodnými objekty	N	XXX	X	+X
		5	Krajina s absencí harmonického měřítka a harmonických vztahů	N	XXX	X	+X
		6	Kulturní dominanta zříceniny kaple sv. Kříže na Břístevské hůře	+	XX	X	O
			Zalesněné vyvýšeniny (terénní dominanty) Přerovská hůra, Semická hůra a Horecké vrchy (Horky) vymežující širší krajinný prostor	+	XX	XX	O
		Dálkové průhledy na kulturní dominantu kostela Nalezení sv. Kříže v Bříství	+	X	X	O	
4			Vymezení prostoru nízkým vyvýšeným horizontem Horeckých vrchů a lesa Mračnice přiléhající k trase D11	+	XX	X	O
			Zřetelné lesní okraje (svahů Horeckých vrchů a lesa Mračnice přiléhající k trase D11, zalesněná Břístevská hůra v kontaktu s D11, okraj lesního celku Psárce severně od trasy dálnice D11)	+	XX	X	O/X
			Nevysoká, ale z dálnice D11 zřetelná dominanta Břístevské hůry (v kontaktu se záměrem) s dominantou zříceniny kaple sv. Kříže (rozpoznatelný a nezaměnitelný krajinný prvek)	+	XX	XX	O
			Přírodě blízké dílčí scénérie vázané na svahy Horeckých vrchů	+	X	X	O/X
5			Zřetelné vymezení prostoru otevřené zemědělské krajiny zalesněným okrajem Kerského lesa (z dálky viditelný zřetelný a výrazný okraj)	+	XX	X	O
			Rozsáhlé lesní plochy s přírodě blízkými interiéry přírodního parku Kersko-Bory	+	XXX	XX	O/X
6	5	1	Plochá otevřená krajina s monotónním reliéfem	O	XXX	X	O
		2	Dálkové průhledy otevřenou krajinou	O	XXX	X	O
		3	Neudržovaný areál bývalého dvora Vyčerov industriálního charakteru (komín, haly) s ruderálními porosty	O	XX	X	O
		4	Krajina s absencí harmonického měřítka a harmonických vztahů	N	XXX	X	+X
			Zřetelné vymezení prostoru otevřené zemědělské krajiny zalesněným okrajem Kerského lesa (z dálky viditelný zřetelný a výrazný okraj)	+	XX	X	O
7	6	1	Plochá otevřená krajina s monotónním reliéfem	O	XXX	X	O
		2	Dálkové průhledy otevřenou krajinou	O	XXX	X	O
		3	Přírodě blízký charakter a harmonické měřítka dílčích scénérií v prostoru mezi D11 a lesním okrajem jižně od Kostelní Lhoty	+	X	X	X
		4	Zřetelné vymezení drobného prostoru pod náspem D11 zelení na násypu a okrajem lesa	+	XX	X	X*

	Lesní plochy jižně od Kostelní Lhoty výrazně oddělují dálnici od vesnice a tvoří zřetelný okraj (zřetelné linie a prostorové hranice) –	+	XX	X	O/X
	Dílčí partie krajiny v okolí Kostelní Lhoty mají harmonický výraz s přírodě blízkým charakterem scénérií	+	X	XX	O
8	Zřetelný okraj lesního celku jižně od Poděbrad (Polabský luh) na východním okraji úseku vůči otevřené zemědělské krajině	+	XX	X	O
	Přírodě blízké partie kolem Pískovny, dílčí přírodní scénérie vázané na menší přírodě blízké prvky krajiny (remízky, rybník u odpočívky Vrbová Lhota)	+	X	X	O/X
	Výrazně přírodní nebo přírodě blízký charakter scénérie lesních ploch Polabského luhu	+	XX	XX	O/X
9	Louky při východním okraji PDoKP zřetelně vymezené lesními porosty Polabského luhu vykazují harmonický soulad měřítka a vztahů	+	XX	XX	X
	Plochy lesů a lesní interiéry Polabského luhu jižně od Poděbrad s výrazně přírodním či přírodě blízkým charakterem	+	XXX	XX	O/X
<p>Poznámka: + Posílení neutrálního nebo negativně působícího znaku * Výsadby na zemním tělese dálnice budou muset být vzhledem k záměru odstraněny, budou ovšem nahrazeny novými výsadbami na rozšířeném tělese dálnice, proto je vliv na tyto znaky klasifikován jako slabý, neboť z hlediska krajinného rázu (působení v krajinné scéně) se jedná o zásah (změnu) dočasný.</p>					

4.1.6.2 Shrnutí vlivů navrhovaného záměru (NZ) na vizuální charakteristiku krajiny.

Krajina v řešeném koridoru D11 nevykazuje významné scénické hodnoty. Jedná se o suburbánní krajinu v blízkosti Prahy a o intenzivní agrární krajinu úrodné oblasti staré sídelní ekumeny s velkými lesními celky Kerského lesa a Polabského luhu. Hodnoty vizuální charakteristiky jsou spjaté zejména s přírodě blízkými partiemi krajiny, lesními okraji, lesními interiéry, případně s terénními elevacemi v jinak rovinné krajině. Záměr nepřináší nové znaky krajinného rázu, je polohopisně i výškopisně veden v trase stávající D11. Změna krajinných scénérií je proto nevýrazná, změna či snížení krajinného rázu nevýrazné. Zásahy identifikované v tabulce jednak představují posílení negativně působících znaků spjatých s dálnicí D11 a celkově s charakterem intenzivně urbanizované a agrárně dlouhodobě obhospodařované krajiny, jednak představují zásahy do znaků a hodnot bezprostředně se vázících na trasu NZ, tj. především do lesních porostů a přírodě blízkých partií krajiny v bezprostředním okolí trasy NZ. Tyto zásahy byly v rámci přírodní charakteristiky vesměs hodnoceny jako silnější, neboť se jednalo o fyzický zásah do VKP, v rámci vizuální charakteristiky tyto vlivy jsou vnímané jako slabší, neboť se jedná o vlivy do vizuální hodnoty těchto krajinných segmentů. Po obnovení porostů a jejich zapojení do stávajících přírodních či přírodě blízkých ploch bude změna vnímána jako zanedbatelná a víceméně nepostřehnutelná, navíc prostorový dopad takových změn (uvnitř lesních ploch) je v krajinném měřítku velmi omezený.

Celkově lze vliv na znaky a hodnoty vizuální charakteristiky vnímat jako slabý, spíše posilující negativní působení stávající D11, než vytvářející nové znaky či měnící zastoupení znaků v krajinné scéně.

Vliv na **estetickou hodnotu** krajiny je v úhrnu vnímán jako slabý, neboť se v krajině neobjevuje mnoho znaků indikujících zvýšenou estetickou hodnotu (scénickou hodnotu) a rozlišitelnost (atraktivitu krajinných scénérií), pokud jsou přítomny (přírodní či přírodě blízké partie krajiny, průhledy, dominanty), je vliv NZ na tyto znaky klasifikován jako nulový či jako maximálně slabý.

Vliv na **harmonické měřítko krajiny** je obtížné stanovit, neboť na většině území nejsou rysy indikující harmonické měřítko přítomny. Proto je vliv NZ na harmonické měřítko krajiny klasifikován jako nulový.

Harmonické vztahy jsou vázány zejména na přírodní a přírodě blízké partie krajiny (přírodní scénérie lesních okrajů, lesních interiérů, terénní útvary). Zde jsou vlivy

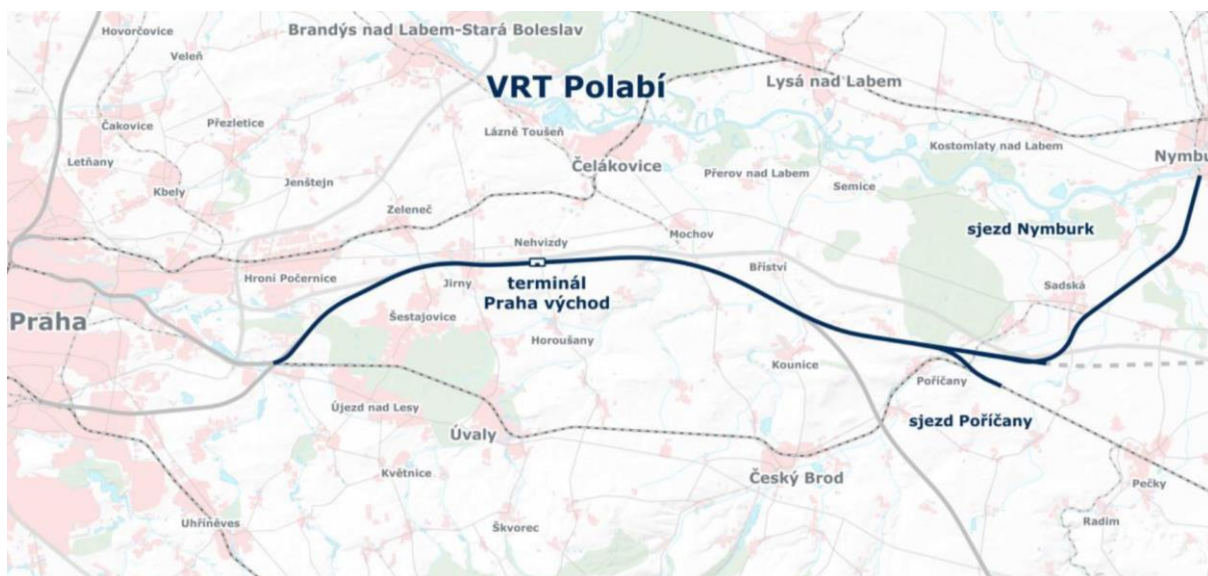
vnímány jako maximálně slabé. V úhrnu je proto vliv na harmonické vztahy v krajině klasifikován jako slabý.

Z výše uvedených rozborů je možno shrnout vlivy na estetické hodnoty, harmonické měřítko a harmonické vztahy v krajině.

Tabulka vlivu na zákonná kritéria ochrany KR (viz §12 zákona)	Vliv NZ
Vliv na estetické hodnoty	slabý vliv
Vliv na harmonické měřítko krajiny	nemá vliv
Vliv na harmonické vztahy v krajině	slabý vliv

4.2 Kumulativní vlivy se záměrem VRT Praha-Běchovice – Poříčany

4.2.1 *Předmětem záměru je novostavba dvoukolejně železniční vysokorychlostní trati (VRT) v úseku ze stávající železniční stanice Praha-Běchovice do prostoru mezi dálnicí D11 a obcí Hořany, která je začátkem trati rychlého spojení RS 5 ve směru na Hradec Králové a Polsko. Dále je předmětem novostavba dvoukolejně železniční vysokorychlostní trati v úseku z Prahy-Běchovic převážně v souběhu s výše uvedenou tratí RS 5 do oblasti Kounic, kde se směrově odděluje k jihovýchodu. Na tento úsek v délce cca 22 km bude na straně u Prahy navazovat v samostatné stavbě tunel ve směru do Prahy-Zahradního Města a u Kounic pokračování směrem na Brno. Společný souběh tratí RS 1 a RS 5 v délce cca 19 km bude mít charakter čtyřkolejně trati. Dále dojde k realizaci novostavby dvoukolejně konvenční trati z Hořan (konec úseku RS 5) k Sadské, modernizaci a zdvoukolejnění traťového úseku Sadská – Nymburk, rekonstrukci stávající ŽST Sadská. Předmětem záměru je také novostavba dvoukolejně konvenční spojovací trati Chrást – Poříčany a dojde k částečné rekonstrukci a rozšíření stávajících ŽST Praha-Běchovice a Poříčany. V souvislosti s výstavbou VRT, bude nutné realizovat celou řadu souvisejících staveb, ať se jedná o přeložky silnic, VVN, úpravy a přeložky koryt vodních toků apod. („VRT Praha-Běchovice – Poříčany“. Hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody podle § 67 zákona č. 114/1992 Sb., EXProjekt, 2022).*

Obr. 12: Trasa VRT (poskytnuto objednatel)

4.2.2 Vzhledem k rozsahu záměru VRT Praha-Běchovice – Poříčany lze s jistou mírou spolehlivosti předpokládat, že ač záměr prochází podobnou krajinou jako trasa D11, tj. intenzivní suburbánní a agrární krajinou bez výrazných krajinářsko-estetických hodnot, bude představovat zásah do krajinného rázu, neboť do krajiny vnese nový poměrně výrazný znak. Dojde tedy ke změně zastoupení a významu znaků krajinného rázu v krajinné scéně, k degradaci či snížení významu některých stávajících znaků a k vnesení nového silného (až dominantního) znaku. Záměr tedy bude jistě představovat ve smyslu §12 ZOPK změnu a snížení KR.

Záměr VRT vede v některých poměrně dlouhých úsecích v souběhu se stávající trasou D11, místy se od ní vzdaluje a poté zase přibližuje. Negativní projev v krajinném rázu stávající D11, která je sama o sobě výrazným znakem krajinného rázu a která představuje vnesení velkého, výrazného, technicistního prvku do suburbánní a agrární krajiny, bude realizací VRT významně posílen. V některých úsecích vznikne koridor dvou kapacitních dopravních tras – dálnice a VRT – a tyto technické struktury budou z hlediska významu v krajinném rázu významně posíleny. Mohou se stát zásadním či spoluurčujícím znakem širší krajiny, případně dominantním rysem v některých krajinných partiích, kde trasy D11 a VRT půjdou v souběhu, či se budou přibližovat. Zejména výrazným (novým) krajinným prvkem v krajině se stane terminál Praha-východ u obce Nehvizdy.

Pokud by se posuzoval kumulativní vliv záměru dálnice D11 spolu s navrhovanou VRT, případně záměr VRT spolu se stávající dálnicí D11, byl by kumulativní vliv na krajinný ráz významný. V některých úsecích trati by bezpochyby došlo k výrazné změně či snížení KR ve smyslu §12 ZOPK.

Posuzuje-li se kumulativní vliv záměru zkapacitnění D11 se záměrem VRT, jedná se o jinou situaci, neboť se posuzuje změna D11 ve vztahu k VRT. Zjednodušeně lze říci, že se hodnotí rozdíl kumulativního vlivu dálnice D11 a VRT na jedné straně, a zkapacitnění D11 (NZ) a VRT na druhé straně. Z tohoto hlediska je nutné hodnotit kumulativní vliv NZ na KR. Z výše uvedených analýz vyplynulo, že vliv záměru, tj. zkapacitnění dálnice D11, na KR dle §12 ZOPK (nehodnotí se tedy další aspekty záměru, ekonomické, dopravní, technické atd.) je maximálně slabý. Nevznikají nové znaky KR, nedochází ke změně zastoupení či významu znaků v krajinné scéně, dochází především k posílení stávajícího znaku, tj. D11, v krajině, a toto posílení je kvantifikováno jako slabé. Kumulativní vliv obou záměrů je tedy poměrně slabý.

4.2.3 Závěr. NZ slabě (a to jen v některých aspektech hodnocení) posiluje negativní projev stávající D11 v krajinné scéně. Ačkoli realizace VRT by výrazně posílila projev stávající D11, neboť by na dlouhém úseku vznikl jakýsi koridor souběžného vedení VRT a D11 vč. terminálu, kumulativní vliv samotného NZ (tj. zkapacitnění) ve vztahu k VRT je možné vnímat jen jako **slabý**, v některých úsecích dokonce jako zanedbatelný či nulový.

4.3 Vliv na hodnoty přírodního parku Kersko-Bory

4.3.1 Záměr se okrajově zasahuje do území Přírodního parku Kersko-Bory, přičemž přírodní parky jsou dle §12 odst. 3 výslovně vyhlášovány **k ochraně krajinného rázu** s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami. Je tedy nutné posoudit, zda nedojde k negativní změně krajinného rázu, jež by znamenala porušení omezení využití území dané vyhlášením přírodního parku.

Přírodní park byl zřízen vyhláškou Okresního národního výboru Nymburk v roce 1986 jako klidová oblast Kersko, následně byl rozšířen o část Bory doplňkem k vyhlášce Okresního národního výboru Nymburk v roce 1990. Nejnovější vymezení Přírodního parku bylo vyhlášeno nařízením rady Středočeského kraje v březnu 2010 (nařízení č. 12/2010 o zřízení přírodního parku Kersko-Bory): *Přírodní park Kersko-*

Bory se zřizuje z důvodu ochrany krajinného rázu krajiny s významnými soustředěnými přírodními a estetickými hodnotami, s výrazným harmonickým měřítkem, zejména rozlehlými lesními komplexy Kerského lesa a lesa Bory, přicházejícími do otevřených prostor zemědělské polabské krajiny s jedinečnou krajinnou dominantou kostela sv. Apolináře na sadském kopci (Čl. 1). Podmínky ochrany krajinného rázu jsou pak stanoveny takto: *K zajištění ochrany krajinného rázu přírodního parku, bude nezbytný předchozí souhlas orgánu ochrany přírody (§ 12 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb.) pro činnosti, které by mohly způsobit zničení, poškození nebo rušení stavu území přírodního parku nebo jeho části zejména v případech: a) provádění terénních úprav mimo zastavěná území, b) zřizování, změny či rušení vodních nádrží nebo tůní, c) likvidace mezí a remízů, rozorávání luk a změna jejich vodního režimu, d) zalesňování pozemků mimo pozemky určené k plnění funkcí lesa nebo zakládání plantáží dřevin (např. vánočních stromků nebo rychle rostoucích dřevin pro energetické účely), e) umístování staveb, zejména vertikálních (stožary, větrné elektrárny, signální věže, rozhledny aj.), f) budování nebo zkapacitňování nadzemních elektrických vedení, g) změna druhu pozemku.*

- 4.3.2** Přírodní parky Středočeského kraje byly podrobně analyzovány v rámci Studie vyhodnocení krajinného rázu na území Středočeského kraje (2008, 2009, Atelier V, Lareco, s.r.o., Studio B&M). Autor hodnocení vlivu NZ byl v rámci Atelieru V spoluautorem uvedené studie, proto jsou zde využity některé podstatné části:

Přírodní park má z hlediska krajinné scény několik rozdílných částí, které jsou vzájemně svázány otevřenou krajinou mezi Sadskou a Hradištěm (...)

*Přírodní park se z prostorového hlediska skládá ze tří kompaktních segmentů – Kerského lesa, Lesa Bory a otevřené ploché zemědělské krajiny mezi Sadskou a Hradištěm. **Krajinný ráz lesních interiérů je z hlediska ochrany dle § 12 zákona č. 114/1992 Sb. obtížně definovatelný a z hlediska ochrany v PPa je nepodstatný** (VKP ze zákona, PUPPFL). Otevřená zemědělská krajina s průhledy do nivy Labe a s ohraničením okraji lesních porostů vytváří cenný segment, relativně málo narušený a bez měřítkově vybočujících staveb. Struktura zástavby je však v území velmi různorodá, skrývá cenné kulturní hodnoty (Sadská, Kersko), ale nevytváří specifický ráz zástavby ani specifického zapojení do krajinného rámce.*

Každá ze tří částí PPa (Kerský les, Bory, otevřená krajina) má své – velmi specifické znaky a hodnoty. Největším a zdánlivě ústředním celkem je Kerský les, ale zemědělská krajina mezi Sadskou a Hradištěm s průhledy k Labi je prakticky nejtypičtějším segmentem polabské krajiny.

*Přírodní park chrání významný krajinářský celek na levém břehu Labe. Z hlediska krajinného rázu, resp. rázovitosti krajiny jeho území nevyniká jedinečnými hodnotami, z hlediska celku se však jedná o velmi specifický krajinný segment polabské krajiny. **Z hlediska ochrany krajinného rázu se potřebám ochrany vymyká jižní okraj PPa jižně od dálnice D11 s těžbou štěrkopísku.***

Pro území přírodního parku Kersko jsou navrhována následující omezení činností z hlediska ochrany KR dle § 12, která se týkají znaků a hodnot přírodní, kulturní a historické charakteristiky a estetických hodnot a která mohou být promítnuta do činnosti orgánů ochrany přírody a do legislativních nástrojů:

a) Na území PPa platí omezení takových změn v krajině, které by vedly k zásahům do hlavních znaků a rysů přírodní charakteristiky - do zemědělské krajiny, do vegetačního krytu (odlesnění, zalesnění) a do vodotečí a vodního režimu (technické úpravy a využití vodotečí)

b) Na území PPa platí omezení plošného rozsahu výstavby a omezení změn ve využití území z důvodů zachování harmonického měřítka a vztahů v krajině. Z toho

důvodu je nutno vyloučit možnost umístění staveb vymykajících se z drobnějšího měřítka prostorového členění krajiny

c) Nová výstavba, přestavby a dostavby budov a zařízení se nesmí vizuálně nepříznivě projevovat na vizuálních horizontech lesních porostů a v blízkosti krajinné dominanty kostela v Sadské.

d) Na území PPa je omezena možnost rozšíření zastavěného území obcí mimo kontakt se současně zastavěným územím.

e) Na území PPa je nutno respektovat harmonické zapojení zástavby do krajinného rámce a absenci výrazně rušivých a měřítkově vybočujících prvků. **Z toho důvodu je omezena rovněž možnost výstavby nových silnic a dálnic a vzdušných vedení VVN.**

- 4.3.3 Závěr.** Záměr prochází lesním porostem na okraji přírodního parku, v části, která navazuje na méně atraktivní krajinu spjatou s těžbou. Nejde o jádrové území parku se soustředěnými hodnotami. Jedná se o rozšíření stávající komunikace (nikoli novou trasu), tj. nevzniká nový znak krajinného rázu, ani se nemění zastoupení či podíl hlavních znaků krajinného rázu na krajinářských hodnotách přírodního parku Kersko-Bory. Uvnitř lesa je omezená možnost vnímání krajiny, proto jsou lesní interiéry samy o sobě z hlediska hodnocení krajinného rázu obtížně uchopitelné. Záměr bude vnímatelný nejvíce z vlastní komunikace, nikoli z širšího okolí. Automobily pohybující se po tělese dálnice uvnitř lesního porostu naopak nemohou vnímat hodnoty přírodního parku, stejně jako z okolní krajiny nemůže být vnímán záměr umístěný uvnitř lesního porostu. Protože jde o zkapacitnění stávající komunikace může být zásah vnímán zejména jako posílení stávajícího negativního znaku, nikoli jako nový znak či změna krajinného rázu. Kácení vyvolané záměrem lze hodnotit jako zásah do VKP a přírodních hodnot krajinného rázu obecně, nikoli však do hodnot přírodního parku, pro které byl vyhlášen. Vzhledem k poloze na samém okraji přírodního parku, mimo jeho jádrové území a nejcennější krajinářské hodnoty, omezeným možnostem vnímání a charakteru záměru (zkapacitnění stávající dálnice) lze konstatovat, že vliv na přírodní park Kersko-Bory není takový, že by znamenal *zničení, poškození nebo rušení stavu území přírodního parku*. Záměr (vzhledem k současnému stavu) v okrajové části přírodního parku **posiluje** negativní působení stávající trasy dálnice. Z hlediska hodnot přírodního parku jako takového, které vedly k jeho vyhlášení, je vliv záměru **slabý**.

4.4 Souhrn výsledků a závěry

- 4.4.1** Na základě hodnocení vlivu NZ lze shrnout, že záměr „D11 Jirny – Poděbrady, zkapacitnění“ zasahuje následujícím způsobem do kritérií ochrany KR uvedených v odst. (1) § 12 ZOPK:

- (a) k první větě odst. (1) „*Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu.*“

vliv na rysy přírodní charakteristiky	}	slabý vliv
vliv na přírodní hodnotu		
vliv na rysy kulturní charakteristiky	}	nemá vliv
vliv na rysy historické charakteristiky		
vliv na estetickou hodnotu		slabý vliv

- (b) k druhé větě odst. (1) „*Zásahy do krajinného rázu, zejména umístování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.*“

vliv na významné krajinné prvky	slabý vliv
vliv na zvláště chráněná území	nemá vliv
vliv na kulturní dominanty krajiny	nemá vliv
vliv na harmonické měřítko krajiny	nemá vliv
vliv na harmonické vztahy v krajině	slabý vliv

4.4.2 Odůvodnění výše uvedených vlivů záměru „D11 Jirny – Poděbrady, zkapacitnění“ na zákonná kritéria krajinného rázu uvedených v odst. (1) §12 ZOPK:

Tabulka odůvodnění vlivů NZ na zákonná kritéria krajinného rázu		Vliv NZ
1	Vliv na rysy přírodní charakteristiky KR	slabý vliv
	Vliv na přírodní hodnoty	
	Záměr může zasahovat do KR tak, že: může představovat nepříznivé ovlivnění znaků a hodnot přírodní charakteristiky (georeliéf, voda, vegetační kryt): a) snížením (degradací) či potlačením jejich <u>vizuálního významu</u> b) snížením (degradací) či potlačením jejich <u>významu přírodovědného</u>	
2	Vliv na rysy kulturní charakteristiky KR	nemá vliv
	Vliv na rysy historické charakteristiky KR	
	Záměr může zasahovat do KR tak, že: může představovat nepříznivé ovlivnění znaků a hodnot kulturní a historické charakteristiky : a) snížením (degradací) či potlačením jejich <u>vizuálního významu</u> b) snížením (degradací) či potlačením jejich <u>významu kulturního a duchovního</u> (obsahové sdělení)	

3	<p>Vliv na estetické hodnoty</p> <p>Záměr může zasahovat do KR tak, že: může představovat snížení estetických hodnot:</p> <p>a) ovlivněním <u>charakteru vymezení prostoru</u> (ohraničení prostoru)</p> <p>b) snížením vizuálního významu klíčových <u>znaků prostorové struktury</u> (morfologie/tvary jednotlivých prostorů a jejich návaznost)</p> <p>c) zásahem do vizuálního významu <u>liniových prvků</u> a jejich vzájemné konfigurace (např. zásahem do linie charakteristického významného horizontu či do struktury liniové zeleně)</p> <p>d) zásahem do vizuálního významu <u>bodových prvků</u> a jejich vzájemné konfigurace (např. do charakteristické terénní či kulturní dominanty)</p> <p>e) ovlivněním <u>diverzity prvků krajinné scény</u> a charakteristické skladby ploch a jejich textur či barevnosti</p> <p>f) ovlivněním a <u>degradací rozlišitelnosti a zapamatovatelnosti</u> obrazu krajiny (dané charakterem a skladbou prvků scény) – panoramatu, krajinné scény nebo významných dílčích scénérií (zejména emblematických a ikonických scénérií)</p>	<p>slabý vliv</p> <p><i>Vliv na estetickou hodnotu krajiny je v úhrnu vnímán jako slabý, neboť se v krajině neobjevuje mnoho znaků indikujících zvýšenou estetickou hodnotu (scénickou hodnotu) a rozlišitelnost (atraktivitu krajinných scénérií), pokud jsou přítomny (přírodní či přírodě blízké partie krajiny, průhledy, dominanty), je vliv NZ na tyto znaky klasifikován jako nulový či jako maximálně slabý.</i></p>
4	<p>Vliv na významné krajinné prvky (VKP)</p> <p>Záměr může zasahovat do KR tak, že: může ohrozit VKP:</p> <p>a) snížením (degradací) či potlačením jejich <u>vizuálního významu</u> v obrazu krajiny</p> <p>b) snížením (degradací) či potlačením jejich <u>významu přírodovědného</u> (obsahové sdělení)</p>	<p>slabý vliv</p> <p><i>Ačkoli vizuální vliv NZ na význam VKP v krajinné scéně je vzhledem k jeho charakteru omezený, má fyzický vliv na VKP ze zákona situované v jeho bezprostředním okolí. Rozšíření zemního tělesa dálnice bude mít vliv na lesní porosty (kácení, nové výsadby) i na vodní toky podcházející dálnici (nové propustky, mosty). Z hlediska KR bude tento vliv do značné míry dočasný. Po realizaci nových konstrukcí, nových výsadbách a zapojení nového porostu, nedojde ke změně významu VKP v krajinné scéně. V úhrnu lze tedy vliv NZ na VKP (ve smyslu ochrany krajinného rázu) klasifikovat jako slabý.</i></p>
5	<p>Vliv na zvláště chráněná území (ZCHÚ)</p> <p>Záměr může zasahovat do KR tak, že: může ohrozit ZCHÚ:</p> <p>a) snížením (degradací) či potlačením jejich <u>vizuálního významu</u> v obrazu krajiny</p> <p>b) snížením (degradací) či potlačením jejich <u>významu přírodovědného</u> (obsahové sdělení)</p>	<p>nemá vliv</p> <p><i>NZ nemůže mít vzhledem k svému charakteru, poloze, vzdálenosti a předmětu ochrany nejbližších ZCHÚ, výrazně větší vliv na ZCHÚ než stávající D11. V úhrnu je tedy vliv NZ na ZCHÚ klasifikován jako nulový.</i></p>
6	<p>Vliv na kulturní dominanty</p> <p>Záměr může zasahovat do KR tak, že: může ohrozit zachování kulturních dominant krajiny:</p> <p>a) ovlivněním jejich <u>vizuálního významu</u> v obrazu krajiny</p> <p>b) ovlivněním jejich <u>významu kulturního a duchovního</u> (obsahového sdělení)</p>	<p>nemá vliv</p> <p><i>NZ znamená zkapacitnění stávající dálnice D11, které spočívá zejména v rozšíření stávajícího dálničního tělesa. Nedojde k výškovým ani polohopisným změnám, které by mohly ohrozit vizuální význam (působení) zříceniny kaple na Křížové hoře, která se nachází na vyvýšeném místě cca 190 m od osy dálnice D11. Ani vybudování nové PHS v rámci MÚK Bříství vzhledem k poloze a výšce nemůže význam kulturní dominanty nijak snížit. V úhrnu tedy nemá záměr vliv na kulturní dominanty.</i></p>

7	Vliv na harmonické měřítko krajiny	nemá vliv
	Záměr může zasahovat do KR tak, že: může ovlivnit harmonické měřítko narušením harmonické shody přírodních a kulturních prvků a struktur: a) vlivem <u>výškové nebo plošné dimenze zá- měru</u> vymykající se z měřítka krajiny b) vlivem <u>vizuální síly zásahu</u> (nápadnost zá- měru v obrazu krajiny, jeho vizuální dosah) c) vlivem pohledové exponovanosti umístění	<i>Vliv na harmonické měřítko krajiny je obtížné stanovit, neboť na většině území nejsou rysy indikující harmonické měřítko přítomny. Proto je vliv NZ na harmonické měřítko krajiny klasifikován jako nulový.</i>
8	Vliv na harmonické vztahy v krajině	slabý vliv
	Záměr může zasahovat do KR tak, že: může ovlivnit harmonické vztahy v krajině narušením vzhledové harmonie a přirozených, ustálených vztahů v území: a) vlivem nového dominantního prvku nebo souboru prvků b) novou plochou nebo linií technického charakteru měnící plošnou strukturu krajiny a vnášející novou technicistní strukturu do obrazu krajiny	<i>Harmonické vztahy jsou vázány zejména na přírodní a přírodě blízké partie krajiny (přírodní scenérie lesních okrajů, lesních interiérů, terénní útvary). Zde jsou vlivy vnímány jako maximálně slabé. V úhrnu je proto vliv na harmonické vztahy v krajině klasifikován jako slabý.</i>

4.4.3 Souhrn. Jak bylo předchozími analýzami prokázáno, záměr nepředstavuje významný zásah do znaků a hodnot krajinného rázu řešeného území. Zkapacitnění stávající dálnice D11 (rozšíření na 6 pruhů, tj. rozšíření zemního tělesa) nevnese do území velkého měřítka, velkoplošné struktury, charakteru suburbánní a intenzivně agrární krajiny nové znaky, ani nebude znamenat změnu významu a zastoupení jednotlivých znaků KR. Změna či snížení krajinného rázu tedy nebude výrazná. Dojde především k posílení stávajícího (negativního či neutrálního) znaku. Nově navrhované PHS mají vizuálně velmi omezený dopad, navazují na stávající konstrukce spjaté s D11 a nezasahují do krajin se zřetelnými krajinářskými hodnotami. Krajinářsky nejcennější partie spjaté s přírodě blízkými segmenty krajiny, především s velkými lesními celky, budou sice dotčeny, ale vizuální dopad tohoto vlivu, tj. ovlivnění charakteru krajiny, bude prostorově velmi omezený. Po provedení nových výsadeb a jejich zapojení do stávajících porostů bude změna krajinného rázu vnímána především z trasy dálnice D11 (z pohledu řidiče), což ovšem není relevantní referenční bod hodnocení. Z okolní krajiny budou změny velmi nevýrazné.

Možné kumulativní vlivy s chystanou stavbou VRT Praha Běchovice – Poříčany jsou v některých úsecích pravděpodobné, realizací záměru ovšem jen mírně vyšší než při ponechání stávající dálnice D11. Posuzuje-li se záměr zkapacitnění D11, nikoli sama (stávající) D11, ani záměr VRT, lze kumulativní vlivy popsat jako slabé až zanedbatelné.

Navrhovaný záměr „D11 Jirny – Poděbrady, zkapacitnění“ představuje maximálně slabý zásah do znaků a hodnot dotčeného území a zákonných kritérií ochrany KR podle §12 ZOPK. Realizací záměru nedojde k významné změně či snížení KR, proto lze záměr považovat za únosný zásah do KR a tudíž přijatelný.